

Buletin lunar
al CNPF – luna
octombrie, 2017

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Interviu cu prim-viceguvernatorul
Băncii Naționale a Moldovei,
Vladimir Munteanu

4

Potrivit noii ediții
Transition report 2017-2018
a Băncii Europene pentru
Reconstrucție și Dezvoltare,
semnarea de către Moldova
a noului program cu FMI a
stimulat reformele în țară.

BERD a apreciat înalt reformele structurale din Moldova

Programul de trei ani de finanțare de către Fond a Moldovei în volum de 179 mil. USD, a fost aprobat în noiembrie 2016, fiind pus un accent puternic pe sectorul bancar, soluționarea problemelor cu datoriile companiilor energetice, revederea tarifelor pentru returnarea cheltuielilor acestora, precum și elaborarea unui cadru pe termen mediu a bugetului pentru anii 2017–2019.

Executând acțiunile prioritare pe marginea acordului cu FMI, autoritățile au asigurat reforme în sectorul financiar și energetic, au convertit garanțiile de stat pe creditele BNM pentru cele trei bănci problematice în valori mobiliare de stat. În aprilie curent, FMI a finalizat primul audit pe programul cu Moldova și a eliberat o tranșă de 21,5 mil. USD. Acest lucru a deblocat asistența din partea UE, Banca Mondială și România. Potrivit experților BERD, autoritățile din Moldova au înregistrat progrese în soluționarea problemei vulnerabilității în sectorul bancar. Modificările legislative adoptate anul trecut au acordat Băncii Naționale instrumente suplimentare și au permis identificarea beneficiarilor proprietarilor băncilor și a părților afiliate.

Alte modificări în legislația bancară au dus la o pedeapsă mai dură a conducătorilor, administratorilor și acționarilor băncilor pentru încălcări. Experții BERD au atestat că Depozitarul Central al valorilor mobiliare a fost creat în aprilie curent, pentru a consolida infrastructura financiară și a fortifica protecția în cazul atacurilor raider. Două din trei bănci mari ale Moldovei rămân sub supraveghere specială, iar trei – în regim de implicare temporară din partea BN. În două bănci, Banca Națională a blocat acțiunile acționarilor netransparenți. După emisia unor noi valori mobiliare, acțiunile vor fi propuse spre vânzare pentru atragerea investitorilor strategici.



Experții BERD au subliniat și un șir de reforme asigurate de Moldova în sectorul energetic, inclusiv revizuirea tarifelor pentru acoperirea pierderilor și cheltuielilor furnizorilor, indicând în același timp asupra faptului că tarifele sunt insuficiente pentru soluționarea problemelor cu datoriile care sunt acumulate de companiile energetice și asigurarea investițiilor necesare în infrastructura energetică. Suplimentar la noua lege privind energia electrică și gazele naturale, adoptată în 2016, Parlamentul Moldovei a adoptat noua Lege privind energia, în iulie curent, în calitate de pas important în implementarea Pachetului energetic III al UE. Noua lege privind promovarea folosirii

energiei regenerabile, adoptată în februarie curent, va intra în vigoare în 2018.

Printre alte reforme structurale importante, BERD a subliniat: restructurarea aparatului de stat; reforma Guvernului și reducerea numărului de ministere de la 16 la 9, înlocuirea viceministrilor cu secretarii de stat etc. Experții au evidențiat și îmbunătățirea stabilității sistemului de pensii după intrarea în vigoare a noii legi a pensiilor la începutul anului curent, care prevede creșterea treptată a vârstei de pensionare până la 63 de ani din 2019 pentru bărbați și din 2028 – pentru femei. Noul sistem de pensii include asigurarea de bază cu pensii și cere ca pensiile angajaților din sectorul de stat să depindă de

mărimea aportului acestora la fondul social.

BERD a accentuat și luarea de măsuri pentru asigurarea unui mediu regulat pentru business, menționând că obstacolele de bază se păstrează. În 2016, numărul total de permise și licențe necesare pentru lansarea unei afaceri s-a redus cu aproape o pătrime. Autoritățile au aprobat planul de acțiuni pentru implementarea "ghișeului unic" și au simplificat procedura de lichidare a afacerilor. Presiunea raportării pentru întreprinderi va fi redusă din ianuarie 2018 prin unificarea într-un singur raport a cinci rapoarte diferite, care țin de achitarea salariilor, impozitelor, precum și de unele aspecte din relațiile de muncă.

InfoMarket



Curs valutar
6.12.2017

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.1778
EUR	1	20.3833
UAH	1	0.6323
RON	1	4.3976
RUB	1	0.2927

CAPITAL Market**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru instituțiile ce oferă servicii de tipografie. Cererile pot fi depuse până la 14 decembrie 2017.

**Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 227758.**

**În atenția companiilor – entități
de interes public!**

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

**Detalii la tel.:
022 221287, 022 229445**

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru selectarea unei companii de audit pentru a audita activitatea Întreprinderii de Stat „Capital Market”. Companiile de audit pot depune cererile până la 14 decembrie 2017.

**Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 22 77 58.**

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 10 • 2017

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna octombrie 2017, în Registrul de stat al valorilor mobiliare a fost înregistrată o emisiune suplimentară de acțiuni în valoare de 26,29 mil. lei, reflectată în *Tabelul nr. 1*.

Volumul emisiunilor de acțiuni în luna octombrie 2017 a crescut, comparativ cu aceeași lună a anului precedent, cu 13,35 mil. lei sau cu 103,17% (*Diagrama nr. 1*).

În ianuarie-octombrie 2017, au fost realizate 22 de emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 254,76 mil. lei, ceea ce constituie o micșorare cu 162,21 mil. lei sau cu 38,90% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2013-2017 este reflectată în *Diagrama nr. 2* și *Diagrama nr. 3*.

În ianuarie-octombrie 2017, fluxul de investiții străine a constituit 74,51 mil. lei sau 29,25% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie-octombrie 2017 s-a micșorat cu 30,98 mil. lei sau cu 29,37% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016 (*Diagrama nr. 4*).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În luna octombrie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 655 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 4,42 mil. lei raportate la 0,54 mil. valori mobiliare.

Evoluția tranzacțiilor pe piața secundară în perioada ianuarie-octombrie 2017 este prezentată în *Diagrama nr. 5*.

În ianuarie-octombrie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 19843 tranzacții în volum de 387,50 mil. lei, volumul acestora înregistrând o diminuare cu 721,89 mil. lei sau cu 65,07% față de perioada ianuarie-octombrie a anului precedent (*Tabelul nr. 2*).

Ponderele tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în octombrie 2017 după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora este reflectată în *Diagrama nr. 6* și *Diagrama nr. 7*.

Totodată, în luna octombrie 2017, pe piața secundară, CNPF a aprobat un prospect al ofertei de preluare benevolă a acțiunilor (*Tabelul nr. 3*).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În luna octombrie 2017 pe piața reglementată au fost efectuate 14 tranzacții în volum de 1,27 mil. lei raportate la 0,03 mil. valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în luna octombrie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare cu acțiunile emise de 6 emitenți, care constituie 0,90 mil. lei sau 70,87% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată.

Totodată, o tranzacție efectuată ca urmare a licitației cu strigare (Pachet unic) pe piața secundară constituie 0,37 mil. lei sau 29,13% (*Diagrama nr. 8*).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În luna octombrie 2017, în cadrul MTF au fost efectuate 16 tranzacții în volum de 1,02 mil. lei raportate la 0,15 mil. valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în luna octombrie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare cu acțiunile emise de 8 emitenți care constituie 0,64 mil. lei sau 62,75% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF.

Totodată, 6 tranzacții ca urmare a licitațiilor cu strigare (Pachet unic) cu acțiunile emise de 4 emitenți constituie 0,38 mil. lei sau 37,25% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF (*Diagrama nr. 9*).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE ȘI MTF

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în luna octombrie 2017 în afara pieței reglementate sau MTF au fost efectuate 625 tranzacții în volum de 2,13 mil. lei raportate la 0,36 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF, în luna octombrie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare care constituie 1,45 mil. lei sau 68,08% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF.

Totodată, tranzacțiile de donație între persoanele care sunt rude sau afini de gradul III ori mai mare sau între persoane care nu sunt rude constituie 0,33 mil. lei sau 15,49%, tranzacțiile de moștenire - 0,09 mil. lei sau 4,23%, tranzacțiile de donații între persoanele care sunt soți, rude sau afini până la gradul II inclusiv - 0,16 mil. lei sau 7,51% și, respectiv, alte tranzacții - 0,10 mil. lei sau 4,69% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF (*Diagrama nr. 10*).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională și relații externe:
tel. (37 322) 859 430

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în octombrie 2013-2017

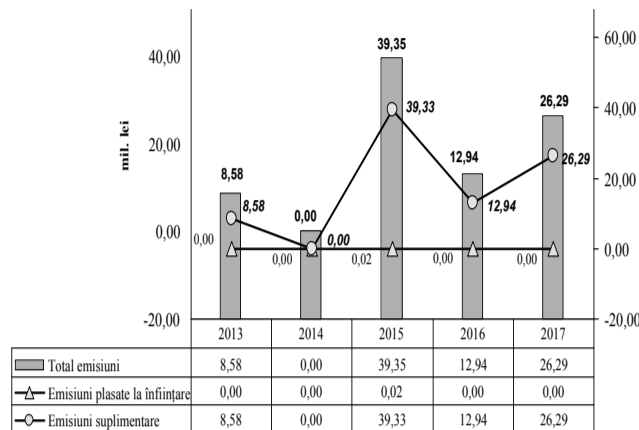


Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2013-2017

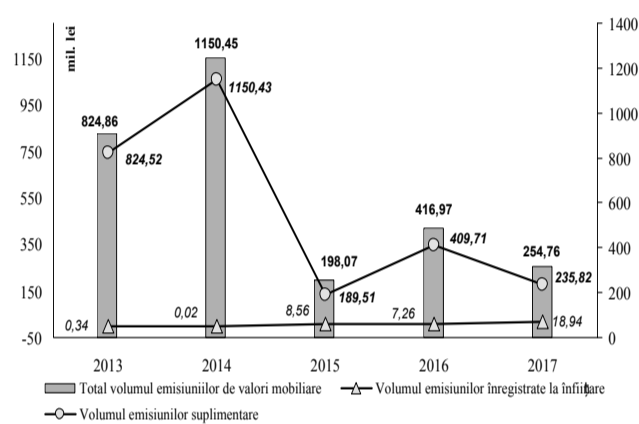


Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-octombrie 2013-2017

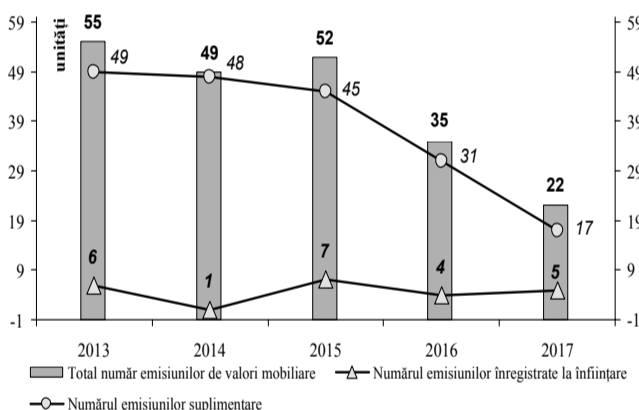
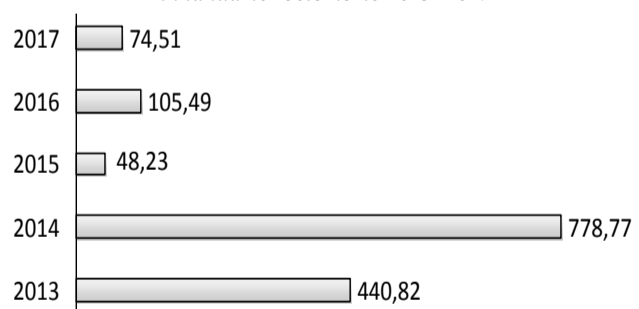


Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-octombrie 2013-2017



Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în octombrie 2017

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei
Emisiuni suplimentare de acțiuni					
SA ZORILE	MD14ZORI1001	26 289 504	1 460 528	18	18
Total		26 289 504			

Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-octombrie 2016-2017

Ianuarie-octombrie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2016	199	338,42	448	6,09	5170	764,88	5817	1109,39
2017	279	93,88	89	3,94	19475	289,68	19843	387,50

Tabelul nr. 3 Oferte de preluare benevolă derulate în luna octombrie 2017

Hotărârea CNPF	Data publicării în monitorul oficial	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei			
			Denumirea emitentului	Valoarea nominală lei	Preț propus lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiect al ofertei
47/2 din 23.10.2017	27.10.2017	S.C. „DUCATES GRUP” SRL	SA „VINUL CODRILOR”	10,00	23,19	51 000

Diagrama nr. 5 Evoluția lunară a tranzacțiilor pe piața secundară, în ianuarie-octombrie 2017

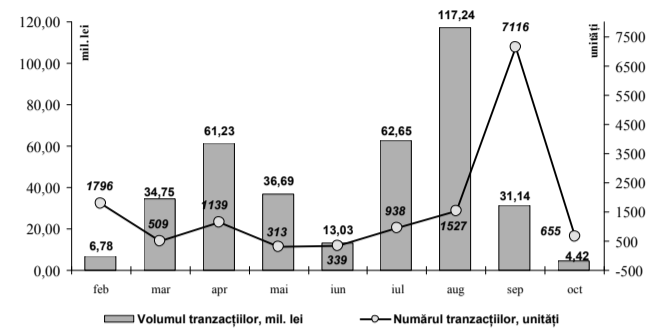


Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2017 (după volumul tranzacțiilor)

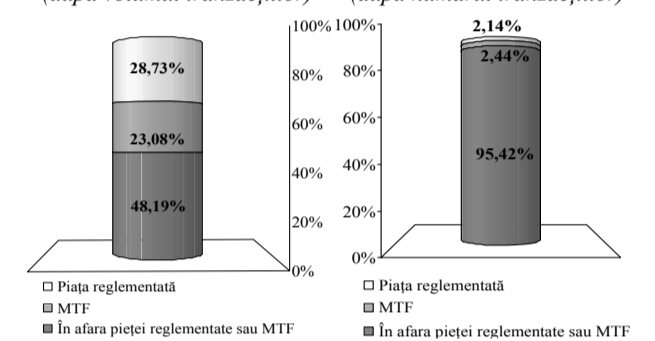


Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, octombrie 2017 (după numărul tranzacțiilor)

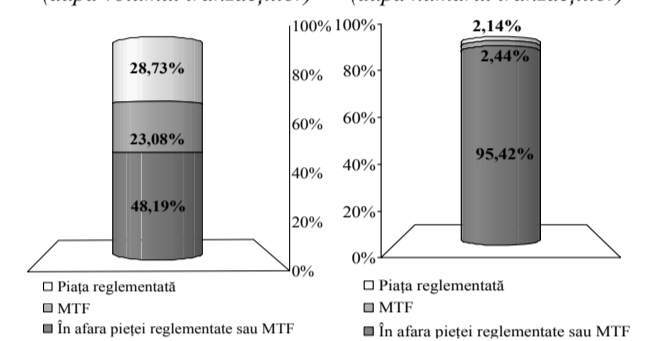


Diagrama nr. 8 Structura tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată în luna octombrie 2017

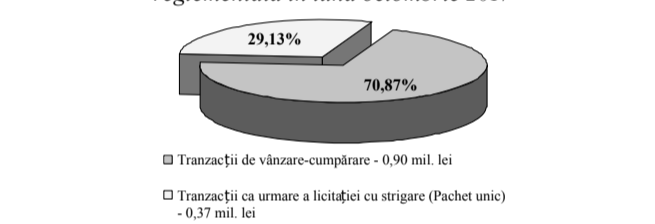


Diagrama nr. 9 Structura tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF în luna octombrie 2017

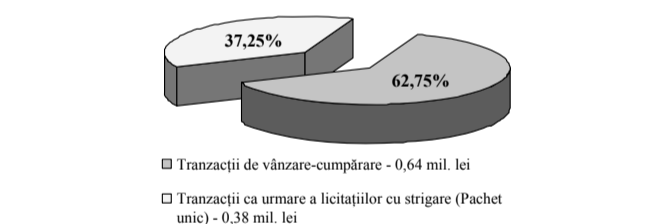
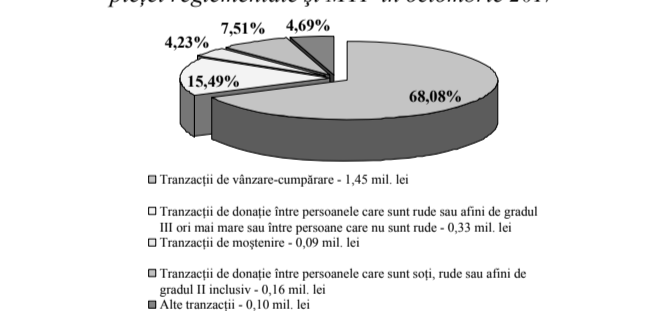


Diagrama nr. 10 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate și MTF în octombrie 2017



Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 4 decembrie 2017 a avut loc ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Luând act de rezultatele controlului tematic în cadrul CA „MOLDOVA-ASTROVAZ” SA, ce a relevat devieri de la cadrul normativ aferent domeniului asigurărilor, CA (Consiliul de administrație), prin hotărârea aprobată, a prescripționat companiei nominalizate conformarea a prevederilor legislației, precum și dispunerea unor acțiuni aferente remedierii neregulilor atestate în Actul de control.

De asemenea, CA a dispus un control tematic al activității AEI „MICROIMPRUMUT” pentru perioada 01.09.2016 – 31.10.2017.

Neconformarea, în mod repetat, de către administratorii AEI „SEVIROVA” prescripțiilor CNPF, a condus la aprobarea în cadrul ședinței CA a hotărârii de a retrage licența acestei asociații și depunerea ei la CNPF în decurs de 10 zile lucrătoare, precum și de a prescrie repetat administratorilor AEI „SEVIROVA” achitarea integrală și necondiționată a plăților regulatorii de funcționare re-

stante pentru semestrul I 2017, precum și a penalităților aferente conform prevederilor cadrului normativ, în termen de 15 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii.

Data fiind lichidarea și, după caz, reorganizarea în SRL-uri a unor societăți pe acțiuni, CA a acceptat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare excluderea și anularea valorilor mobiliare emise anterior de aceste entități.

CA a aprobat reperfectarea licențelor Societății de Asigurări „ACORD GRUP” SA și Companiei de Asigurări „KLASSICA ASIGURĂRI” SA, eliberate pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licențe cu includerea și excluderea adreselor de desfășurare a activității licențiate.

Urmare a examinării cererii depuse, CA a retras licența SRL „ANAVIMAX BROKER ASIGURARE DE VIAȚĂ” pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări a brokerului.

Rubrică pregătită de Boris Erusevski

Parlamentul Moldovei a aprobat în prima lectură proiectul Legii bugetului pentru anul 2018 cu un deficit de 4,7 mlrd. lei (2,9% din PIB)

Potrivit documentului, veniturile bugetului de stat pentru anul 2018 se așteaptă la nivelul de 36 miliarde 618,5 milioane lei, ceea ce reprezintă cu 2,85 miliarde lei sau cu 8,4% mai mult față de indicatorii bugetului de stat ajustați pentru anul 2017. Cheltuielile bugetului de stat pentru anul viitor constituie 41 miliarde 332,4 milioane de lei, în creștere cu peste 3,5 miliarde lei sau 9,4%, comparativ cu bugetul de stat ajustat pentru anul 2017. Deficitul bugetului de stat este aprobat în mărime de 4,7 miliarde lei sau 2,9% din PIB prognozat pentru anul viitor.

Vicepremierul, ministrul Economiei și Infrastructurii, Octavian Calmîc, a declarat în Parlament că proiectul bugetului de stat al Moldovei pentru anul viitor a fost elaborat luându-se în calcul o creștere a PIB-ului cu 3 la sută. Însă această prognoză a creșterii economice discutată cu FMI este una rezervată și va fi actualizată în februarie curent, când vor fi cunoscute rezultatele activității economice pentru anul curent.

Autoritățile consideră că Moldova are rezerve pentru atingerea unei creșteri economice mai mari pentru anul viitor. Octavian Calmîc a subliniat că pentru finele anului viitor se așteaptă un nivel al inflației de 3,5 la sută. Cursul mediu anual al leului față de dolar în 2018 va fi de 17,68 lei pentru un dolar, iar la finele anului 2018 – de 17,9 lei pentru un dolar.

Potrivit prognozelor, în anul viitor exporturile moldovenești vor crește cu 8% față de anul precedent și vor ajunge la 540 milioane dolari, iar importurile vor crește cu 6% – până la 5,1 miliarde de dolari. În plus, producția industrială va crește în 2018 cu 5% – până la 52 miliarde lei, iar producția agricolă va crește cu 1% – până la 32,5 miliarde lei.

Este de așteptat în anul 2018 ca investițiile în activele materiale pe termen lung să crească cu 4% – până la 21,9 miliarde lei, salariul mediu lunar nominal în 2018 va fi de aproximativ 6 150 lei, cu 7,9% mai mult decât în anul curent, iar fondul de salarizare va ajunge la 42,6 miliarde lei, ceea ce reprezintă cu 7,2% mai mult decât în 2017.

Ministrul Finanțelor, Octavian Armașu, a declarat că este pentru prima dată când bugetul de stat este elaborat în baza noilor reguli bugetar-fiscale, cu excepția granturilor, care din 2018 nu trebuie să depășească 2,5 la sută din produsul intern brut, iar depășirea acestui nivel al deficitului este acceptată doar în cazurile existente unor surse reale de finanțare a proiectelor investiționale, finanțate din surse externe și capacitatea de asimilare a acestora. Astfel, la suma deficitului de bază al bugetului în mărime de 2,5 la sută din PIB, a fost adăugată și suma așteptată a investițiilor capitale pe proiectele finanțate din surse externe. Astfel, deficitul

bugetului pentru anul viitor va însuma 4 mlrd. 713,9 mil. lei și va fi acoperit din surse interne și externe, inclusiv din creditele pentru susținerea bugetului și pentru finanțarea proiectelor din surse externe, veniturile de la privatizarea proprietății de stat, mijloacele de la vânzarea activelor băncilor în proces de lichidare etc.

Creșterea veniturilor bugetului de stat se va datora în principal creșterii taxelor și impozitelor și a veniturilor din subvenții. În special, este de așteptat ca veniturile din impozite și taxe să crească cu 1,27 miliarde lei sau 4,1% și să însumeze în anul viitor 32,07 miliarde lei.

În același timp, este planificat ca granturile să atingă suma de 2,83 miliarde lei, cu 1,65 miliarde lei sau de 2,4 ori mai mult decât suma ajustată pentru 2017. Din suma totală a granturilor pentru susținerea bugetului vor fi direcționate 2,19 miliarde lei sau 77,4%, iar pentru realizarea diferitelor proiecte – 640,8 milioane lei. Ponderea granturilor în partea de venituri a bugetului de stat este de 7,7 la sută.

Totodată, cheltuielile bugetului de stat au crescut pe fondul creșterii planificate a salariilor, creșterii nivelului pensiilor, realizarea altor măsuri în domeniul protecției sociale și educației.

Octavian Armașu a subliniat că aproape toată creșterea planificată a cheltuielilor pentru anul viitor a fost direcționată spre trei direcții strategice: proiecte investiționale, programe sociale, creșterea salariilor pentru pedagogi și alți bugetari, alte măsuri sociale.

Cheltuielile pentru proiectele investiționale, finanțate din surse externe, sunt planificate la nivel de 4,3 mlrd. lei sau cu 2,1 mlrd. lei mai mult decât în anul curent. Totodată, cele mai importante proiecte investiționale vor fi proiectele pentru reparația drumurilor, pentru care vor fi alocate 2,4 mlrd. lei. Pentru reabilitarea drumurilor locale sunt prevăzute 126,3 milioane de lei, 133 milioane lei pentru construcția unei instituții penitenciare moderne, 110 milioane lei pentru creșterea competitivității agriculturii și 263 milioane lei pentru achiziționarea ambulanțelor noi.

Pentru anul viitor este prevăzută realizarea a 54 de proiecte finanțate din surse externe. În domeniul protecției sociale sunt prevăzute cheltuieli suplimentare în sumă de 774 mil. lei pentru majorarea susținerii pensionarilor și copiilor cu nevoi speciale, acordarea banilor de buzunar pentru copiii din instituțiile sociale, creșterea alocației unice la nașterea copiilor. Se prevede indexarea și valorizarea pensiei.

Încă un moment important este majorarea fondurilor de remunerare a muncii din sectorul public. Cheltuielile vor fi majorate în primul rând pentru pedagogi și alți bugetari, munca cărora este achitată la taxa tarifară unică. În sfera educației cheltuielile pentru alimentația copiilor va fi majorată cu 60,4 mil. lei, iar pentru majorarea burselor sunt prevăzute 15,9 mil. lei. Ministrul Finanțelor s-a arătat convins că majorarea investițiilor sociale va da un impuls suplimentar pentru o creștere economică mai mare.

În același timp, vor fi finanțate programele curente de cheltuieli, cum ar fi: Fondul rutier – 972,4 milioane lei, Fondul Național pentru Dezvoltarea Agriculturii și a Zonelor Rurale – 900 milioane lei, Fondul Național pentru Dezvoltare Regională – 200 milioane lei, Fondul pentru eficiență energetică – 50 milioane lei, Fondul ecologic național – 269,3 mil. lei.

Pentru a finanța investițiile de capital, în bugetul anului 2018 au fost prevăzute aproape 3,4 miliarde de lei, pentru finanțarea partidelor politice au fost alocate 40 milioane de lei. Pentru achitarea taxelor de membru la organizațiile internaționale au fost rezervate aproape 70,7 mil. lei, pentru Fondul de rezervă al Guvernului sunt prevăzute 50 mil. lei și 20 de milioane de lei pentru Fondul de Intervenție. 70 milioane de lei au fost alocate pentru implementarea programului de stat „Prima casă”. Soldul datoriei de stat a Moldovei la 31 decembrie 2018 nu va depăși 61 mlrd. 729,5 mil. lei și va crește cu 4 mlrd. 365,9 mil. lei sau cu 7,6 la sută, în comparație cu indicatorii prognozați pentru finele anului 2017 (57 mlrd. 363,6 mil. lei).

Totodată, în structura generală a datoriei de stat, ponderea datoriei de stat externe a crescut într-un an de la 58 la sută până la 61,3 la sută, iar datoria de stat internă se va reduce de la 42 la sută până la 38,7 la sută. Ponderea datoriei de stat în PIB va constitui, la finele anului 2018, 38,6 la sută și se va păstra la nivelul indicelui prognozat pentru finele anului curent.

InfoMarket

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Parlamentul Moldovei a adoptat în prima lectură proiectul Legii privind unele măsuri de realizare a programului de stat Prima Casă

Documentul are menirea să ajute persoanele fizice în achiziționarea unei locuințe prin intermediul creditelor bancare, care este garantată parțial de stat.

În cadrul programului, de credite pentru achiziționarea apartamentelor sau a locuințelor individuale vor putea beneficia persoanele de până la 45 de ani, angajate în câmpul muncii, cu venituri din surse oficiale, care nu au propria casă și nu au luat credite ipotecare. Valoarea imobilului nu trebuie să depășească 1 mil. lei; alocația inițială proprie trebuie să fie de minimum 10 la sută din valoarea locuinței; creditul bancar va fi acordat în lei pe un termen de până la 25 de ani.

Rata procentuală maximă la creditul ipotecar în cadrul programului Prima Casă va constitui suma următoarelor componente: rata indicativă pentru program, stabilită de Banca Națională (rata medie ponderată a dobânzii la depozitele nou atrase pe o perioadă de la 6 până la 12 luni); marja maximă de până la 3 la sută, care se concretizează anual de Guvern; Comisionul de garantare de 0,5 la sută anual din soldul garanției de stat, stabilit de Ministerul Finanțelor.

Comisionul de garantare va fi revăzut minimum o dată în 2 ani de Ministerul Finanțelor în baza experienței defaultului la creditele programului. Rata procentuală eficientă va fi flotantă și se va publica o dată în 6 luni pe site-ul oficial al Organizației pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, care va avea dreptul să elibereze garanții din nume propriu și din contul statului în folosul băncilor, prin intermediul cărora vor fi eliberate creditele beneficiarilor programului, în limita stabilită anual de Parlament.

Băncile nu sunt în drept să perceapă alte taxe suplimentare, cu excepția comisionului unic la acordarea creditelor care va acoperi cheltuielile juridice legate de documentarea creditelor, mărimea căruia va fi de până la un procent din suma creditului. Beneficiarul este obligat să achite asigurarea în folosul băncii și Ministerului Finanțelor în cote egale din costul creditului împotriva tuturor riscurilor.

În Moldova va fi redusă taxa de stat pentru contractele ipotecare semnate pe programul de stat Prima Casă, precum și cota taxei notariale

Acestea sunt prevederile modificărilor la legislația în vigoare, care au fost adoptate de Parlament în prima lectură.

Astfel, modificările la Legea privind taxele de stat, adoptate de deputați, prevăd că taxa de stat pe acordurile de vânzare-cumpărare a caselor de locuit și a apartamentelor în cadrul programului de stat Prima Casă, va fi de 0,1 la sută din suma contractului, dar nu mai mică de valoarea indicată în registrul valorilor imobiliare, iar plata pentru acordurile de ipotecă, încheiate în cadrul programului Prima Casă va fi de 50 lei.

În același timp, este prevăzută reducerea onorariului notarului și executorului judecătoresc pentru acțiunile ce țin de procurarea imobilelor în cadrul programului de stat. Astfel, modificările la Codul executiv susțin că onorariul executorului judecătoresc pentru vânzarea imobilului gajat sau ipotecat, la cererea creditorului, care a fost achiziționat în cadrul programului de stat Prima Casă, nu trebuie să depășească 5 mii lei.

Modificările la legea privind ordinea decontării plății pentru serviciile notariale presupun că, mărimea taxei pe contractul de vânzare-cumpărare a imobilelor și contractelor de ipotecă, semnate prin programul de stat Prima Casă, este de 0,1 la sută din valoarea tranzacției.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Zoia TULBURE, Victor MARTÎNENCO.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilia ALCĂZĂ
SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:
Boris ERUȘEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în «Capital Market» reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

FMI a recunoscut progresele făcute în implementarea programului de către autorități

Interviu cu prim-viceguvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Vladimir Munteanu

La sfârșitul lunii decembrie, conducerea Fondului Monetar Internațional (FMI) și Consiliul de Directori Executivi ar putea aproba cea de-a doua evaluare a Programului cu Republica Moldova. Dacă acest lucru se va întâmpla, țara noastră va avea acces la aproximativ 22 de milioane de dolari, relatează Moldova 1. Despre acest lucru, dar și despre pronosticul evoluției inflației până la sfârșitul anului, ce influențează aprecierea leului față de principalele valute de referință, a relatat, în cadrul unui interviu pentru emisiunea „Mesager Stop-Cadru”, prim-viceguvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), Vladimir Munteanu.

– În această toamnă, experții FMI au fost în două vizite de documentare în țara noastră. Există deja un proiect de Memorandum sau încă mai sunt condiții neîndeplinite? Pe ce aspecte s-a insistat, în mod special, și care sunt restanțele?

– Într-adevăr, Misiunea de evaluare a FMI din luna octombrie a fost precedată de o misiune de lucru a Fondului Monetar. În primul rând au fost evaluate progresele programului și, în al doilea rând, au fost evaluate politicile macroeconomice și financiare. Este un proces prin care țările membre trec în fiecare an, iar țările ce au program cu FMI au aceste consultări o dată la 24 de luni. Misiunea de evaluare a FMI s-a terminat cu o înțelegere la nivel de echipe în care, prealabil, FMI a recunoscut progresele făcute în implementarea programului de către autorități. De fapt, nu va fi aprobat un nou program cu FMI, va fi aprobată evaluarea a doua, în cadrul tranșelor de alocare pentru Republica Moldova. Conform înțelegerilor preliminare, se aștepta că Consiliul

director al FMI va avea o sesiune deplină pe subiectul dat în a doua jumătate a lunii decembrie.

– Câte tranșe sunt prevăzute și care sunt condițiile care vor trebui îndeplinite pentru debursarea acestora?

– Vorbim despre aproximativ 129 de milioane de drepturi speciale de trageră sau în echivalentul a aproximativ 180 de milioane de dolari. Se preconizează șase tranșe, consultările pentru debursarea fiecărei tranșe au loc o dată la șase luni. Cât privește aprobarea tranșei a doua, vorbim despre o sumă de aproximativ 22 milioane de dolari. Condițiile în cadrul acestui program au fost publicate la momentul aprobării Programului în luna noiembrie 2016, nu este nimic nou, subiectele de regulă sunt: consolidarea stabilității financiare, transparența acționariatului în băncile comerciale, consolidarea capacităților de reglementare, capacităților de gestionare a sistemului financiar. Ceea ce ține de BNM, evident, reieșind din obiectivul de bază al Băncii Naționale, consultările au



loc pe marginea inflației, cursului de schimb valutar.

– Dacă este să vorbim de restanțe, ați putea să ne spuneți ce am făcut și ce trebuie să mai facem?

– Rămâne de fortificat, în continuare, eforturile BNM de consolidare a sistemului financiar, de asigurare a transparenței acționarilor, foarte mult în acest domeniu a fost deja îndeplinit. Este important să avem, ca rezultat final, o schimbare a sistemului financiar în Republica Moldova. Condiționalitățile de bază pentru Guvern ar fi politica fiscală și bugetară pentru anul curent și pentru anul viitor.

– Dacă este să ne referim la pronosticul evoluției inflației până la sfârșitul anului, în ce măsură BNM

se poate implica în menținerea inflației la cotația dorită? Creșterea prețurilor la produsele alimentare din ultima perioadă de care factorii a fost determinată și ce măsuri a întreprins Banca Centrală în acest sens?

– Așteptările BNM și prognozele noastre arată că inflația va avea un nivel relativ înalt. Motivul principal este, în primul rând, creșterea prețurilor la nivel mondial la resursele energetice și la produsele alimentare. Am avut și două șocuri interne în anul curent: zăpada de la sfârșitul lunii aprilie, apoi condițiile climatice de la sfârșitul verii și începutul toamnei ce au fost în detrimentul producției agricole. Vreau să vă dezamăgesc, probabil, puțin ce poate face BNM prin instrumentele sale pentru

un orizont de o lună-două. Impactul de la operațiunile de politică monetară și deciziile de politică monetară ale BNM are loc în decurs de câteva trimestre. Deci, acțiunile actuale ale BNM vor avea un impact începând cu a doua jumătate a anului viitor.

– Care ar fi totuși prognoza inflației până la sfârșitul anului și începutul anului viitor?

– Spre sfârșitul anului așteptăm un nivel al inflației puțin peste 7 procente, în anul viitor, începând cu trimestrul doi-trei, BNM prognozează o descreștere rapidă a nivelului inflației.

– Aprecieră leului față de principalele valute de referință va continua sau BNM a reușit stabilizarea cursului?

– Cursul de schimb al leului moldovenesc nu este un obiectiv în sine al BNM, cursul este unul flotant, el poate fi impactat prin politica monetară a BNM, dar tendința fundamentală a cursului este dictată de situația economiei. Am avut anul acesta o creștere considerabilă a exporturilor, ce derivă dintr-un an agricol foarte reușit – anul trecut, anul acesta, de asemenea, am avut un agricol foarte bun, plus la aceasta au crescut considerabil remitențele în Republica Moldova. Corespunzător, am avut o supraofertă de valută vizavi de cerele, ceea ce într-o economie de piață rezultă într-o apreciere a monedei naționale față de valuta de referință.

TRM.MD

Femeile tinere se numără printre cele mai descurajate persoane pe piața locală a muncii

Veniturile salariale modeste în rândul tinerilor, oportunitățile scăzute de a câștiga mai mult, alături de problemele de integrare la primul loc de muncă, discriminarea în câmpul muncii, în special în cazul femeilor tinere, atractivitatea scăzută a locurilor vacante existente ș.a., sunt factorii ce intensifică migrația de muncă în afara țării, pierderea de potențial format și pregătit profesional cu dezavantaje puternice asupra economiei țării și al capitalului uman.

Acestea sunt concluziile studiului „Tinerii pe piața muncii din Republica Moldova: competențe și aspirații”, elaborat de Observatorul de competențe axat pe tineri. Observatorul a fost creat de PNUD Moldova și Institutul Național de Cercetări Economice. Cercetarea a fost elaborată cu sprijinul Facilității Catalitice a PNUD Eurasia, finanțată de Guvernul Turciei.

Studiul relevă că cei mai dezavantajați pe piața muncii din Republica Moldova sunt femeile tinere și tinerii din sate: 9 din 10 au un câștig salarial mai mic decât media pe țară, pe când în rândul bărbaților tineri și al tinerilor din mediul urban, 8 din 10 sunt în această situație.

Astfel, se constată că pe piața internă a muncii o persoană tânără are nevoie în medie de aproape trei ani (34,4 luni) pentru a-și găsi un loc de muncă. Femeilor le este mai greu, ele integrându-se într-un final cu 9 luni mai târziu (39,3 luni) decât bărbații (30,6 luni). Pe de altă parte, doar 5% dintre femeile tinere angajate au un salariu de 4001–5000 lei, iar pentru mai puțin de 1% câștigul salarial mediu lunar depășește 5000 lei, ceea ce este de două ori mai puțin decât în cazul bărbaților tineri.

Remunerarea inegală și inechitabilă sporește vulnerabilitatea materială și financiară a femeilor pe piața internă a muncii, demotivarea și, respectiv, plasarea în categoria populației inactive pe o perioadă mai lungă – statut amplificat de responsabilitățile materne și familiale, pe de

o parte, și lipsa alternativelor în concilierea vieții de familie și activitatea profesională etc., pe de altă parte.

În general, femeile tinere au un nivel de instruire mai înalt decât bărbații, ceea ce nu înseamnă însă și o rată mai mare de ocupare. Pentru aceeași muncă efectuată, femeile tinere au un câștig salarial de cinci ori mai mic, constată autorii studiului.

Astfel, femeile tinere, deși posedă un nivel educațional mai înalt comparativ cu bărbații, acced mai puțin la posturi înalte, sunt mai puțin remunerate decât bărbații, chiar și în condiții și ocupații similare, înfruntă mai des cazuri de discriminare din partea angajatorilor (ca urmare a stereotipurilor și a rolurilor familiale solicitante). Deși femeile tinere au un nivel de educație și pregătire profesională mai înalt în comparație cu bărbații, totuși câștigul lor salarial este mai mic, practic pentru toate nivelele. În cazul angajaților tineri cu nivel terțiar de studii și a celor cu studii medii de specialitate, în condiții similare, salariul femeilor este cu 20% și, respectiv, 23% mai mic față de cel al bărbaților.

„Discrepanța de gen în alegerea ocupațiilor este iminentă, fiind reflectată parțial de nivelul de studii al tinerilor, deoarece o parte mai mare de bărbați tineri au studii secundare sau vocaționale, în timp ce femeile tinere – studii terțiare”, notează autorii. Astfel, bărbații tineri într-un număr mai mare își desfășoară activitatea în sectorul agricol, construcție și industrie, iar femeile sunt dominante în sectorul serviciilor, fiind ocupate în educație, sănătate, muncă socială și activități financiare.

O vizualizare mai detaliată a ocupațiilor tinerilor pe piața muncii atestă că printre bărbații cele mai comune sunt ocupațiile elementare (muncitori necalificați) (21,1%), cele în servicii și vânzări (17,5%), meșteșugurile și alte ocupații similare (14,5%). În cazul femeilor tinere, fiecare a cincia se regăsește, în special, ca lucrător în servicii și comerț (22,2%) sau lucrează ca specialist-profesionist (ocupații intelectuale și științifice) (21,5%), iar aproximativ 14% activează ca tehnicieni sau în activități similare.

Se constată că femeile tinere, precum și tinerii din mediul urban sunt mai bine reprezentați în ocupațiile profesionale calificate, în timp ce bărbații tineri și tineretul rural se concentrează pe ocupații cu o calificare mai inferioară și pe cele elementare.

Astfel, fiecare al doilea tânăr cu studii superioare este ocupat pe piața muncii, rata de ocupare pentru această categorie reprezentând 53% și este superioară în cazul bărbaților (peste 63%) și a tinerilor din mediul urban (57,3%), comparativ cu femeile (46%) și tinerii din mediul rural (aproximativ 43%). Este de remarcat faptul că femeile, inclusiv tinere, au o rată de ocupare mai mică indiferent de studii.

Autorii studiului susțin că pentru piața muncii din Republica Moldova este specifică pregătirea mai înaltă a femeilor în raport cu bărbații și a populației urbane în raport cu populația rurală. În prezent, printre femeile tinere ocupate, ponderea celor cu studii terțiare este de aproape 39%, pe când în cazul bărbaților – de 27,4%.

În sectorul informal, o pregătire profesională mai bună o înregistrează, de asemenea, femeile: aproximativ 13% au pregătire mai înaltă (studii post-secundare și terțiare), pe când în cazul bărbaților – peste 7%. În ultimii ani, nivelul de studii al femeilor tinere din sectorul informal este în creștere, aceasta indicând, mai degrabă, despre vulnerabilitatea femeilor cu pregătire profesională înaltă care nu se regăsesc pe piața muncii formale.

Printre șomerii tineri cu potențial înalt de pregătire, femeile și persoanele din mediul urban sunt cei mai afectați: practic fiecare al patrulea dintre ei are studii terțiare și nu a putut să se integreze pe piața muncii.

Printre femeile șomere tinere, cele mai solicitate locuri de muncă sunt de lucrător în servicii, comerț și activități asemănătoare (aproape 32%, comparativ cu 8,6% în cazul bărbaților) și de conducători/managerei (aproximativ 24%, comparativ cu 4,1% în cazul bărbaților).

Discrepanța de gen este semnificativă pentru majoritatea ocupațiilor, femeile tinere fiind dezavantajate în salariu în medie cu 16%, față de salariul bărbaților. Excepție fac două cate-

gorii de ocupații – managerii și lucrătorii calificați în agricultură, unde salariul femeilor tinere depășește pe cel al bărbaților cu aproximativ 2% și, respectiv, 20%.

„Tinerilor le este greu să reușească în carieră din cauza unor combinații de factori: insuficiența locurilor de muncă decente, tinerii angajați câștigând lunar un salariu mediu cu aproximativ 35% mai puțin decât salariul mediu lunar pe țară, pe de o parte și competențele de muncă fragile, pe de alta. Iată de ce e nevoie de a experimenta noi abordări, pentru ca cerințele pieței muncii să fie în armonie cu formarea profesională”, afirmă Dumitru Vasilescu, manager de proiect la PNUD Moldova.

Fiecare al patrulea tânăr are un loc de muncă informal, mai constată studiul. În muncile informale sunt implicați de regulă tinerii cu nivel de educație mai scăzut: fiecare al doilea are doar studii gimnaziale, iar doi din cinci – studii generale sau vocaționale.

Autorii studiului au mai analizat corelarea dintre sistemul educațional și piața muncii. Astfel, în ultimii ani, se înregistrează creșterea persoanelor supra-calificate în rândul angajaților cu studii superioare (21% în anul 2015), pe când printre angajații cu studii secundare, ponderea lucrătorilor supra-calificați s-a micșorat de două ori în perioada 2010–2015.

„Aceasta înseamnă că oportunitățile scăzute de angajare conform calificării impun deseori persoanele pregătite să accepte munci inferioare nivelului lor de calificare. În plus, utilizarea necorespunzătoare a abilităților și supra-educația duc la pierderea de competențe. Pe de altă parte, și statul este în pierdere, fiindcă potențialul productiv în economie nu este pe deplin folosit”, spune Dumitru Vasilescu.

Pentru a crește oferta de locuri de muncă, în special a celor de calitate, autorii studiului recomandă promovarea unor politici coerente și programe speciale ce presupun implicarea activă a autorităților publice locale, crearea de parteneriate public-private cu atragerea mediului de afaceri în elaborarea ofertei educaționale și în desfășurarea stagiilor.

Lilia ALCAZĂ

Taxele mari și corupția sufocă afacerile moldovenești

Businessul moldovenesc este afectat de taxele mari, dar și de fenomenul corupției. Deși, adesea, businessul este perceput ca un participant la corupție, marea majoritate a întreprinderilor sunt în primul rând victime ale corupției. Un raport al PwC arată că, de fapt, în ultimul an nu s-au atestat progrese în privința ușurării procesului de plată a taxelor și nici o reducere a sarcinii fiscale totale.

Potrivit studiului realizat de IDIS „Viitorul”, 69,2% din antreprenori au declarat că practicile de corupție și plata mitei sunt larg răspândite în afacerile din Republica Moldova. Comunitatea de afaceri este nemulțumită că trebuie să bată la ușile numeroșilor funcționari publici din diferite instituții publice pentru obținerea aprobărilor și numeroaselor certificate.

Tot ei menționează că, cu cât mai mult și mai des interacționează în mod direct sectorul privat cu funcționarii publici, cu atât mai posibilă este apariția situațiilor de corupție. În consecință, una din măsurile importante pentru prevenirea faptelor de corupție este limitarea interacțiunii directe a agenților economici cu angajații/funcționarii publici.

Birocrația excesivă este cea care atrage corupția în administrația publică. Corupția e mai degrabă efectul. Birocrația e cauza corupției. În sondajul realizat de IDIS „Viitorul”, oamenii de afaceri afirmă că „poate nu e vorba de atâta corupție, cât de birocratie”. În prezent, relația antreprenorilor cu administrația publică este caracterizată, în general, de proceduri greoaie, circulația anevoioasă a documentelor, termene lungi de rezolvare a demersurilor agenților economici.

“În Republica Moldova legile se încalcă din cauza că ele sunt excesive, avem norme care obiectiv nu pot fi executate. Imaginați-vă, în prezent Guvernul a redus din 450 de acte permissive, deci, ca să-ți desfășori activitatea trebuia să te duci la 450 de tipuri de birocrati să obții o hârtiuță de la dânsul. Acum le-au redus la 150, însă și ele sunt excesive, tot sunt multe. Dar vă dați seama 300 de tipuri de documente ca să-ți desfășori activitatea, trebuia să te duci la un birocrat și evident nu reușeai să obții actul întotdeauna”, a declarat economistul IDIS Viitorul, Veaceslav Ioniță.

Orice serviciu public presupune un șir de înscriruri, documente, certificate, chitanțe, cereri-tip, împuterniciri și anexe, evident completate, semnate, avizate și ștampilate de o mulțime de oameni. Birocrația este astăzi percepută ca formă coruptă generată de administrație, care în loc să-și îndeplinească în mod corect sarcina de serviciu public, folosește sistemul administrativ formalist în propriul ei folos. Soluția, până la urmă, pentru înlăturarea corupției e debirocrațizarea. Or, prin reducerea birocratiei și simplificarea procedurilor pentru mediul de afaceri se va eficientiza activitatea administrației publice (din perspectiva costurilor și timpului de reacție), va crește gradul de transparență și integritate în prestarea serviciilor, contribuind totodată la creșterea gradului de satisfacție al beneficiarilor serviciilor publice.

“Actele normative ce reglementează activitatea de întreprinzător conțin multe prevederi neclare, fie



confuze, uneori se contrazic cu alte prevederi din alte acte normative. În astfel de cazuri, normele legale devin interpretabile și sunt apreciate după bunul plac al funcționarilor împuterniciți să le aplice în practică. Oamenii de afaceri își doresc reglementări și proceduri clare și suficiente pentru autoritățile publice, inclusiv organele cu funcții de control. Reglementările și procedurile devin „birocratie excesivă” atunci când sunt nejustificate și împiedică o funcționare eficientă a autorităților/instituțiilor, sunt prea greoaie și costisitoare pentru mediul de afaceri, cresc efortul necesar obținerii rezultatelor planificate și implicit cresc costurile administrative aferente conformării agenților economici cu actele normative în vigoare”, a explicat juristul IDIS Viitorul, Viorel Pîrvan.

OAMENII DE AFACERI, NEMULȚUMIȚI DE IMPLICAREA POLITICULUI ÎN DECIZIILE ADMINISTRATIVE

Potrivit lui Pîrvan, oamenii de afaceri sunt nemulțumiți de politicizarea actului de administrare și numirea pe criterii politice a dus la degradarea calității factorului uman, incompetența funcționarilor, slaba pregătire a acestora, necunoașterea legilor. Unica soluție este de a angaja doar specialiști și de a înceta practicile de numire a persoanelor conform apartenenței politice, de partid, relații de rudenii, de afinitate etc. Aceasta poate fi realizată prin creșterea gradului de transparență cu privire la recrutare, promovare și exercitare a funcțiilor, precum și punerea în aplicare a unui sistem de evaluare a personalului bazat pe criterii care urmăresc competența, randamentul și conduita. Desigur, ridicarea nivelului de competență a funcționarilor publici presupune revizuirea politicilor motivaționale în domeniul resurselor umane din administrația publică, inclusiv din perspectiva oportunităților de carieră și a salarizării orientate către performanță. Stabilirea unui sistem de salarizare care să atragă și să mențină oamenii competenți este și unul din obiectivele reformei administrației publice centrale, aflată acum în plin curs de realizare.

Businessul se simte neprotejat în fața actelor de corupție. Antreprenorii, chiar dacă activează conform legii și sunt „corecți” în raport cu sectorul public, ezită să sesizeze actele de corupție. “79,3% din agenții economici nu s-au plâns pe cazurile de corupție cu care s-au confruntat. Din cei care s-au adresat pentru a le fi rezolvată cauza de corupție în 63,3% din cazuri problema nu a fost soluționată. Printre motivele principale de neadresare/nesemnalar

privind cazurile de corupție, antreprenorii au menționat: neîncrederea în organele de drept (46,7%), frica că compania va avea de suferit (35%), frica pentru integritatea fizică (12,5%). Aceste rezultate confirmă ineficiența organelor de drept și practicile utilizate de sectorul public, prin intermediul mai multor instrumente și părgihii, de a „pedepsi” sectorul privat care încalcă „regulile de joc”. Companiile mici trebuie să se asocieze și să acționeze solidar la abuzurile birocratilor. Lupta trebuie dusă prin intermediul asociațiilor și nu de către fiecare în parte. Prin asociere companiile mici devin la fel de puternice contra corupției ca și companiile mari”, este de părere Pîrvan.

Peste 70% dintre oamenii de afaceri spun că fenomenul corupției este pe larg răspândit, peste 60% spun că problemele se rezolvă mai ușor pe căi neoficiale, decât oficiale. Însă la întrebarea directă cum ei rezolvă problemele, 72% din respondenți au spus că niciodată nu s-au confruntat cu cazuri de corupție. Am încercat să vedem de unde această discrepantă. Din discuții am primit un răspuns simplu „trebuie să ne înțelegeți, noi mai avem de lucrat cu ei”. Altfel spus, chiar dacă sunt somați să achite careva sume, inclusiv atunci când au dreptate, agenții economici în majoritatea cazurilor preferă să achite și să nu vorbească despre aceasta.

40% DIN PROFITUL COMPANIILOR, DIRECȚIONAT SPRE PLATA TAXELOR

Potrivit raportului PwC, businessul din Republica Moldova achită 10 taxe – un impozit pe profit, trei impozite pe forța de muncă și alte șase tipuri de taxe. Totodată, ponderea taxelor din profitul companiilor moldovenești se ridică la 40,5%. Astfel, țara noastră se situează printre statele cu cea mai mare cotă a taxelor unde media este de 33,4%. Doar Turcia, Belarus și Rusia aplică cote mai mari.

Analiza PwC arată că cel mai mic număr de taxe este achitat de către companiile din Georgia și Ucraina – cinci, Azerbaidjan – șase, Polonia, Belarus, Rusia și Macedonia – șapte, Slovacia și Cehia – opt taxe, Republica Moldova și Kosovo – 10 taxe, Ungaria și Turcia – 11 taxe, România și Bulgaria – câte 14 taxe. În calcul sunt luate taxele și contribuțiile calculate care includ impozitul pe profit, contribuțiile sociale și taxele pentru forța de muncă, impozitele pe proprietăți, taxele pe transferuri de proprietate, impozitul pe dividende, impozitul pe câștigurile de capital, taxele pe tranzacții financiare, taxele de colectare a deșeurilor, impozitele pe flotă și taxele pentru drumuri.

Victor URSU

Guvernul a aprobat ratificarea pachetului de documente privind asistența macrofinanciară a UE în sumă de 100 mil. euro, semnat pe 23 noiembrie la Bruxelles

Ministrul Finanțelor, Octavian Calmăc, a amintit că asistența macrofinanciară a UE prevede acordarea a 40 mil. euro sub formă de grant și 60 mil. euro – credit preferențial. Aceste mijloace sunt divizate în trei tranșe, pe care Moldova planifică să le obțină în 2018.

Acordarea acestor surse va depinde de progresul în executarea Memorandumului cu FMI și realizarea condițiilor discutate cu UE. Mijloacele asistenței macrofinanciare a UE vor fi suplinite cu resurse acordate Moldovei de Fondul Monetar Internațional și alte instituții multilaterale. Asistența UE va fi direcționată spre susținerea stabilității economice și programul de reforme structurale în țară, va ajuta la satisfacerea necesităților pentru finanțare externă.

Acordul memorandumului, care ține de acordarea Moldovei a UE în cadrul asistenței macrofinanciare, conține 28 de condiții pentru acordarea banilor, ce țin de sectorul administrației de stat, lupta cu corupția, spălarea de bani, reforma în sectorul energetic, administrarea eficientă și supravegherea sectorului financiar, îmbunătățirea climatului de afaceri etc.

Creditele vor fi obținute de Moldova pe un termen de 15 ani, iar rata procentuală pentru fiecare tranșă va fi stabilită mai târziu și va depinde de costul mijloacelor împrumutate pe piața financiară internațională pentru Comisia Europeană. Pachetul acordului pentru asistență macrofinanciară a UE urmează să fie ratificat de Parlament.

În 2018, Moldova planifică să stabilească mărimi diferite de accize pentru țigările fără filtru ovale și pentru cele cu muștiuc

În același timp, la anul nu va fi aplicat prețul minim cu amănuntul stabilit anterior pentru țigările fără filtru ovale și cu muștiuc. Acestea sunt prevederile modificărilor la politica bugetar-fiscală pentru anul viitor, care au fost propuse de parlamentari în cadrul pregătirii pentru a doua lectură.

De menționat că proiectul elaborat de Guvern și adoptat de Parlament în prima lectură prevedea modificarea formulei de calculare a accizelor la țigările fără filtru din contul impunerii părții ad-valorem, iar astfel în 2018 accizele pentru țigările fără filtru urmau să constituie 350 lei pentru o mie de bucăți +3 la sută din cost, în locul a 120 lei pentru o mie de bucăți în prezent.

Totodată, pentru 2019 se planifică majorarea acestei accize până la 460 de lei +6 la sută pentru o mie de bucăți, iar către 2020 – 540 lei +9 la sută pentru o mie de bucăți.

După revizuire, Guvernul a aprobat aplicarea modificărilor pentru țigările fără filtru cu muștiuc, iar pentru cele ovale accizele pentru anul 2018 se propun să fie stabilite la nivel de 240 lei +3 la sută pentru o mie de bucăți, în anul 2019 – 360 lei +6%, în 2020 – 480 lei +9%.

În același timp, accizele la țigările cu filtru vor rămâne la nivelul propus anterior: în 2018 – 410 lei +12% din costul total pentru o mie bucăți, dar nu mai puțin de 540 lei, în 2019 – 460 lei +12% pentru o mie bucăți, dar nu mai puțin de 610 lei, iar în 2020 – 540 lei +13% pentru o mie de bucăți.

Proprietarii automobilelor de clasa lux din Moldova cu o valoare de până la 1,5 mil. lei vor plăti, pe lângă accizele obișnuite, o acciză specială în mărime de 2 la sută din valoarea mașinii

Acestea sunt prevederile modificărilor politicii bugetar-fiscale pentru anul 2018, aprobate de Guvern în baza propunerilor parlamentare și în eventualitatea pregătirii documentului pentru a doua lectură.

Guvernul a aprobat includerea în Codul Fiscal a unui nou articol, potrivit căruia pentru automobilele de lux acciza va fi calculată din suma accizei pentru această unitate de transport în funcție de termenul de exploatare și capacitatea motorului, precum și acciza în mărime de 2 la sută din valoarea vamală a unității de transport importate. Un automobil de lux este considerat mașina valoarea vamală a căreia este de peste 1,5 mil. lei.

Compania T.B. Fruit ar putea deschide noi fabrici în alte regiuni, decât Edineț

Potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii, subiectul a fost discutat în timpul vizitei în raionul Edineț a viceprim-ministrului, Octavian Calmăc, care s-a documentat cu privire la activitatea Parcului Industrial “Edineț”.

În cadrul vizitei a fost abordată și posibilitatea extinderii companiei T.B. Fruit în alte regiuni ale țării, prin construcția unei noi fabrici de procesare a fructelor și legumelor. În context, reprezentantul companiei a menționat că această posibilitate este examinată de concernul din care fac parte, deoarece întreprinderea din Republica Moldova a înregistrat în ultimii ani cele mai bune rezultate.

Potrivit directorului companiei, Sergiu Jăpălău, compania colaborează cu peste 1200 de producători din toată țara, reușind să proceseze 1800 de tone de mere în 24 ore. La moment, în cadrul companiei lucrează 168 de angajați, cu cel mai mare salariu din regiune. El a mai subliniat că T.B. Fruit este lider al ramurii la indicatorii de producere. Până în prezent a exportat pe piața UE, iar din 2018 își dorește să exporte concentrat de sucuri pe piața SUA. Amintim că volumul total al investițiilor în cadrul proiectului T.B. Fruit în Moldova este de circa 25 mil. euro.

Grupul de companii T.B. Fruit a fost creat în iulie 2011 prin unificarea activelor omului de afaceri Taras Barșiovsk: fabrica de conserve «Яблуневий дар» (Ucraina) și T.B. Fruit Dwikozy (Polonia), precum și a «Танк Транс Украина» și Tank Trans Polska – întreprinderi care se ocupă de transportul internațional de încărcături lichide și a complexului horticol «Т.Б. Сад» (care deține 650 ha de mere, vișine, căpșune și zmeură).

În prezent, din grupul T.B. Fruit fac parte șapte întreprinderi, inclusiv cinci fabrici de conserve din Ucraina. Volumul de producere a concentratului la toate fabricile din grup este de 140 mii tone pe an. Rulajul grupului este de circa 300 mil. euro pe an.

InfoMarket

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată
(Perioada 27 noiembrie - 1 decembrie 2017)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitențului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
28.11.17 13:01	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1475,00	68	100300,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
29.11.17 13:01	MD14PETC1009	S.A "COMERT-PETROL"	0,22	77596	17071,12	Agentia de Privatizare	77596	100,00	10,00
30.11.17 13:01	MD14FUFD1006	SA "FABRICA DE UNT DIN FLORESTI"	650,00	332	215800,00	Agentia de Privatizare	90898	0,37	50,00
Total				77996	333171,12				

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 27.11.2017-01.12.2017**

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A., CHIȘINĂU	MD14AGIB1008	200	1	1 335	1428450,00	0,13
2	„REZINDMONTAJ” S.A., REZINA	MD14REZM1007	10	1	15 152	215158,40	9,25
3	„INTRA GROUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14INGR1005	1	1	340	658,24	0,00
4	„DRUMUL VIILOR” S.A., CHIȘINĂU	MD14MUVI1002	1	1	252	252,00	0,61
5	„FRĂȘINET” S.A., GLODENI	MD14FISE1006	1	1	687	412,20	0,18
6	„MOLDAGROCONSTRUCȚIA” S.A., CHIȘINĂU	MD14MOLC1008	100	1	23	8621,55	0,04
7	„BTA-12 DIN EDINET” S.A., EDINET	MD14BTAE1007	10	3	282	4794,00	0,23
Total				9	18071	1658346,39	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„NORD-MOBILA” S.A., DROCHIA	MD14DMOB1009	8	1	22	176,00	0,00
2	„VINĂRIA-BARDAR” S.A., CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	4	132	4620,00	0,04
3	„RENET” S.A., CHIȘINĂU	MD14RENE1001	F/N	1	31	62,62	0,03
4	„BĂLȚMETREUT” S.A., BĂLȚI	MD14BELR1006	10	1	25	250,00	0,03
5	„TRACOM” S.A., CHIȘINĂU	MD14TRAC1001	23	1	180	4140,00	0,00
6	„EFES VITANTA MOLDOVA” S.A., CHIȘINĂU	MD14VEST1003	25	1	50	1250,00	0,00
7	„BTA-12 DIN EDINET” S.A., EDINET	MD14BTAE1007	10	1	110	1100,00	0,09
Total				10	550	11598,62	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„TUTUN-CTC” S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	1	472	9440	0,00
2	„BUCURIA” S.A., CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	1	29	290	0,00
Total				2	501	9730,00	

**Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007
pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni**

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„SIDJON” S.A., CHIȘINĂU	MD14SIDJ1003	1	1	11550	11550	50,00
Total				1	11550	11550	

Tipul tranzacției: Retragera obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitențului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„1000 DE MĂRUNȚUȘURI” S.A., CHIȘINĂU	MD14RUNT1004	10	2	2051	20510	5,31
Total				2	2051	20510	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 6.12.2017

Cod ISIN	Denumirea emitențului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1064,02	36605,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1054,71	389760,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	215,00	2635,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	215,00	2635,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	215,00	2635,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	78,21	9800473,00
MD14OTIS100	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	10,00	3866669,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	318,88	29900,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	179,37	59855,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	179,37	390245,00
MD14AING100	C.A. "ALLIANCE INSURANCE GROUP" S.A.	0,00	1,10	18764420,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	62,00	1200,00	0,00
MD14ENER100	BC "ENERGBANK" SA	0,00	1000,00	1,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	459,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	72,00	2,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	500,00	50,00	0,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14CARP100	SA "FLOARE - CARPET"	0,00	11,00	81162,00
MD14PETE100	SA "PESTE"	0,00	400,00	335,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	2635,00
MD14TIRP100	SA IM "TIREX PETROL"	0,00	20,00	50,00

Stimați acționari ai „REPARAȚII AUTO” S.A.,

În temeiul deciziei Consiliului din 04.12.2017, organul executiv al societății anunță acționarii despre convocarea adunării generale extraordinare pentru data de 23.12.2017, la ora 11.00 pe adresa r-l Orhei, s. Peresecina, str.M. Eminescu 15, cu

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea reorganizării prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unor active și pasive ale S.A. "REPARAȚII AUTO" la societăți existente.
- Aprobarea documentelor aferente reorganizării:
 - rezultatelor evaluării patrimoniului S.A. "REPARAȚII AUTO",
 - proiectul dezmembrării S.A. "REPARAȚII AUTO",
 - bilanțului de repartiție a patrimoniului S.A. "REPARAȚII AUTO",
 - actele de transmitere a patrimoniului ce se separă.
- Aprobarea reducerii capitalului social al S.A. "REPARAȚII AUTO".
- Aprobarea modificărilor la Statutul S.A. "REPARAȚII AUTO".

Data la care trebuie să fie întocmită lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală, este – 04.12.2017. Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare a acționarilor, acționarii se pot familiariza pe adresa: r-l Orhei, s. Peresecina, str.M. Eminescu 15, în perioada 12–22 decembrie 2017.

Înregistrarea acționarilor va avea loc între orele 10.00-10.55.

Informații suplimentare la tel.: 023547530

**„INTACT ASIGURĂRI
GENERALE” S.A.**

**ADUNAREA GENERALĂ
EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR
COMPANIEI „INTACT ASIGURĂRI
GENERALE” S.A. DIN 05.12.2017
A HOTĂRĂȚI:**

- A aproba Hotărârea privind emisiunea suplimentară a II-a închisă a acțiunilor Companiei „Intact Asigurări Generale” SA în mărime de 1.323.974,00 (un milion trei sute douăzeci și trei mii nouă sute șaptezeci și patru) lei;
- A împuternici Consiliul Societății să întreprindă toate acțiunile necesare aprobării rezultatelor emisiunii suplimentare;
- A modifica și completa Statutul Societății în funcție de rezultatele subscrierii la acțiunile din Emisiunea suplimentară și, respectiv, majorarea Capitalului social al Societății.

SA “MOLDASIG”

ÎN TEMEIUL:

- Hotărârii Comisie Naționale a Pieței Financiare nr. 17/3 din 21.04.2017 – Cu privire la unele măsuri față de acționariatul Societății pe acțiuni “MOLDASIG”, publicată în Monitorul oficial al RM din data de 05.05.2017;
- Hotărârii Comisie Naționale a Pieței Financiare nr. 9/1 din 02.03.2017 – Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emitere a unor noi acțiuni ale Societății pe acțiuni “MOLDASIG”;
- Art. 29 alin. 6 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – Cu privire la asigurări;
- Deciziei Organului Executiv “MOLDASIG” S.A. nr. 02-17-d din 07.08.2017;
- Hotărârii Comisie Naționale a Pieței Financiare nr. 35/1 din 11.08.2017 – Privind modificarea Hotărârii Comisie Naționale a Pieței Financiare nr. 13/4 din 25.03.2016 Cu privire la unele măsuri provizorii privind modul de tranzacționare la Bursa de Valori a Moldovei a cotelor deținute în capitalul unei bănci și în capitalul unei companii de asigurare;
- Deciziei Organului Executiv “MOLDASIG” S.A. nr. 04-17-d din 12.09.2017,

“MOLDASIG” S.A. anunță despre expunerea la vânzare, prin intermediul pieței reglementate a Bursei de Valori a Moldovei:

- A pachetului unic de 29.900 (douăzeci și nouă mii nouă sute) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I, la prețul inițial de 318,88 lei per acțiune, începând cu 06.12.2017 pe un termen de 60 de zile calendaristice. Perioada licitației de la 05.02.2018 până la 07.02.2018.

În baza art. 29 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări”, acțiunile nou emise pot fi procurate doar de persoanele care au obținut Avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Moldova.

**К сведению акционеров
АО «Balindmontaj»**

Исполнительный орган АО «Balindmontaj» на основании требования акционера, владеющего не менее 25% акций, согласно ст. 26 ч. (3), ст. 53 ч. (3) п. «с)» и ст. 69 ч. (3) Закона об Акционерных обществах объявляет о созыве на 22 декабря 2017 г. внеочередного общего собрания акционеров Общества в очной форме по адресу: мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре, 193. Регистрация: 10.00 – 10.45. Начало собрания: 11.00

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- О текущем финансово-экономическом положении Общества и о его перспективах развития.
- О заключении крупной сделки.
- О наделении полномочиями исполнительного органа АО «Bălindmontaj» на подписание и предоставление всех необходимых документов, связанных с заключением крупной сделки.
- О реорганизации АО «Bălindmontaj».
- О ликвидации (ропуске) АО «Bălindmontaj» и о назначении ликвидационной комиссии (ликвидатора).
- Об утверждении бюджета ликвидационной комиссии (ликвидатора).
- О заверении протокола внеочередного общего собрания акционеров.

Список акционеров имеющих право участвовать в общем собрании составлен Рег. Обществом “Real-Registr” АО по состоянию на 05.12.2017.

Акционеры и/или их представители (на основании доверенности) могут знакомиться с материалами по повестке дня общего собрания начиная с 12.12.2017 г. (понедельник – четверг с 9.00 до 12.00) по адресу: мун. Бэлць, ул. Штефан чел Маре, 193.

Для регистрации акционерам необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, а для представителей акционеров дополнительно и доверенность, заверенную в установленном порядке.

**Директор АО «Bălindmontaj»
Тел. для справок 069249973**

În atenția acționarilor CIA „ASITO” S.A.

Adunarea generală anuală a acționarilor CIA „ASITO” SA convocată pentru data de 30 noiembrie 2017 orele 10.00 pe adresa mun. Chișinău, str. Grenoble 110 (hotelul Vila Verde), nu a avut loc din motivul lipsei cvorumului necesar stabilit de legislația în vigoare. Prin urmare în temeiul Deciziei administratorului special al CIA „ASITO” SA (mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun 108) nr. 018-AB din 01 decembrie 2017 se anunță convocarea repetată a adunării generale anuale a societății cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 09.01.2018, ora 11.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Grenoble 110 (hotelul Vila Verde).

ORDINEA DE ZI:

1. Examinarea dării de seamă financiară anuale a CIA „ASITO” S.A.
2. Aprobarea dării de seamă anuale a Comisiei de Cenzori.
3. Examinarea avizului organizației de audit referitor la raportul financiar al societății pentru anul 2016.
4. Aprobarea repartizării profitului anual pentru an. 2017 la investirea în vederea dezvoltării societății.
5. Aprobarea încetării înainte de termen a împuternicirilor Consiliului Societății.
6. Alegerea Consiliului Societății și stabilirea cuantumului retribuției muncii acestora.
7. Alegerea Comisiei de Cenzori și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor acestora.
8. Confirmarea auditorului extern și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor acestuia.
9. Cu privire la autentificarea semnăturilor Președintelui Adunării și a Secretarului Adunării de pe procesul verbal al Adunării generale a acționarilor.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este perfectată de Societatea de Registru „Registru-Garant” SA la data de 25 octombrie 2017.

Înregistrarea participanților la adunare între orele 10.00 – 10.50. Începerea adunării la orele 11.00.

Familiarizarea cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale anuale a acționarilor convocate repetat va avea loc începând cu data de 26 decembrie 2017, în zilele lucrătoare (luni – vineri), între orele 10.00 – 16.00 la adresa mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun nr. 108.

Persoana responsabilă de prezentarea acționarilor a materialelor referitoare la ordinea de zi a Adunării generale anuale a acționarilor convocate repetat de la data de 09 ianuarie 2018 – Natalia Pleșca.

Pentru a participa la adunare e necesar prezentarea documentului de identitate, iar reprezentanții acționarilor și actul care atestă împuternicirile acordate autentificat în modul stabilit de legislația în vigoare.

S.A. I.C.Ș. „RIF-ACVAAPARAT”

În baza deciziei Consiliului Societății din 01.12.2017 informează despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor (cu prezența acționarilor), care va avea loc pe data de 28.12.2017, ora 11.00 pe adresa: mun. Bălți, str. Decebal, 9 (sediul SA)

CU URMĂTOAREA ORDINEA DE ZI:

1. Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor consiliului SA I.C.Ș. „RIF-ACVAAPARAT”, alegerea noii componente a consiliului societății și stabilirea cuantumului remunerației muncii acestora.

Înregistrarea acționarilor – 10.00–10.55. Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită la data de 04.12.2017. Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarilor pot lua cunoștință cu 10 zile înainte de convocarea adunării generale extraordinare pe adresa SA (mun. Bălți, str. Decebal, 9), în zilele de lucru între orele 09.00–15.00.

Pentru participarea la adunarea acționarilor urmează să prezintă buletinul de identitate, iar reprezentanții lor și procura autentificată în modul stabilit de lege.

SA “MOLDASIG”

ÎN TEMEIUL:

- Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/2 din 06.12.2016 – Cu privire la unele măsuri față de acționarii Societății pe acțiuni “MOLDASIG”;
- Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 62/2 din 14.12.2016 – Cu privire la completarea p. 1 din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/2 din 06.12.2016 – Cu privire la unele măsuri față de acționarii Societății pe acțiuni “MOLDASIG”;
- Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 9/1 din 02.03.2017 – Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emiteră a unor noi acțiuni ale Societății pe acțiuni “MOLDASIG”;
- Art. 29 alin. 9 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări”;
- Deciziei Organului Executiv “MOLDASIG” S.A. nr. 01-17-d din 31.03.2017;
- Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 35/1 din 11.08.2017 – Privind modificarea Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 13/4 din 25.03.2016 Cu privire la unele măsuri provizorii privind modul de tranzacționare la Bursa de Valori a Moldovei a cotelor deținute în capitalul unei bănci și în capitalul unei companii de asigurare;
- Deciziei Organului Executiv “MOLDASIG” S.A. nr. 03-17-d din 12.09.2017,

“MOLDASIG” S.A. anunță despre expunerea în continuare la vânzare, prin intermediul pieței reglementate a Bursei de Valori a Moldovei:

1. A pachetului unic de 390.245 (trei sute nouăzeci mii două sute patruzeci și cinci) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I, la prețul inițial de 179,37 lei per acțiune, începând cu 06.12.2017 pe un termen de 60 de zile calendaristice. Perioada licitației de la 05.02.2018 până la 07.02.2018.
2. A pachetului unic de 59.855 (cincizeci și nouă mii opt sute cincizeci și cinci) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I, la prețul inițial de 179,37 lei per acțiune, începând cu 06.12.2017 pe un termen de 60 de zile calendaristice. Perioada licitației de la 05.02.2018 până la 07.02.2018.

În baza art. 29 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări”, acțiunile nou emise pot fi procurate doar de persoanele care au obținut Avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Moldova.

Societatea pe acțiuni “Răut”

comunică acționarilor societății despre decizia luată de Consiliul societății privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor cu prezența acționarilor pe data de 27 decembrie 2017 pe adresa mun. Bălți, str. Decebal, 13 în incinta sălii de ședință (et. 6 al blocului administrativ al societății). Înregistrarea acționarilor – de la ora 9-30 pînă la ora 10-50. Începutul adunării – ora 11-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor consiliului SA “Răut”, alegerea noii componente a consiliului societății și stabilirea cuantumului remunerației muncii acestora.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare întocmită la data de 12 decembrie 2017.

Pentru participare la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora și procura perfectată în modul stabilit de lege.

Cu materialele privind ordinea de zi a adunării acționarilor pot lua cunoștință începând cu 17 decembrie 2017 în incinta secției de cadre a societății pe adresa – mun. Bălți, str. Decebal, 13 în zilele lucrătoare de la ora 9-00 pînă la ora 15-00.

Informații la telefon: (231)2-30-90, 2-11-46.

Акционерное общество «МЕЛОДИЯ»

mun. Кишинэу, ул. Брынкуш, 3

согласно решению Исполнительного органа №70 от 01 декабря 2017 года, сообщает о созыве внеочередного общего собрания акционеров 21 декабря 2017 года в 10 часов по адресу: мун. Кишинэу, ул. Брынкуш 3 (4 этаж). Время регистрации с 9.00 до 10.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О заключении договора займа с компанией Hesperus Investments Limited.
2. О заключении договоров займа с физическими лицами.
3. Разное.

Собрание состоится в очной форме с участием акционеров, состоящих в списке на 04 декабря 2017 года.

С материалами к повестке дня можно ознакомиться с 10.12.2017. с 10.00 до 17.00 по адресу: мун. Кишинэу, ул. Брынкуш 3 (4 этаж).

Вниманию акционеров АО «Апэ – Термо»

На основании решения Совета Общества, извещаем акционеров о созыве ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ в очной форме 26 декабря 2017 года по адресу мун. Чадыр – Лунга, ул. Ленина, 108, зал заседания предприятия. Начало собрания в 11-00 ч. Регистрация участников с 10-00 до 10-50 ч.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение исполнительного директора АО «Апэ – Термо».
2. О внесении изменений в состав Совета АО «Апэ – Термо».

Акционеры могут участвовать на собрании при предъявлении документа, удостоверяющего личность, а их представители – по доверенности, заверенной в порядке, установленном законодательством.

Stimați acționari “Basarabia-Nord” SA!

Consiliul Societății „Basarabia-Nord” S.A. aduce la cunoștință despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 22 decembrie 2017, în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți, bulevard Victoriei 90 A, convocată în temeiul deciziei Consiliului al „Basarabia-Nord” S.A., din 4 decembrie 2017. Adunarea generală extraordinară a acționarilor se va desfășura cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării acționarilor – 10.00. Începutul adunării – 10.45.

ORDINEA DE ZI:

1. Solicitarea de la BC „Victoriabank” SA creditului;
2. Constituirea garanțiilor în scopul asigurării creditului solicitat;
3. Introducerea în statutul în obiectul activității societății genuri de activitate.
4. Împuternicirea administratorului cu dreptul de a semna contractele cu BC „Victoriabank” SA.
5. Privind autentificarea procesului verbal.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 5 decembrie 2017.

Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinea de zi a adunării începând cu 5 decembrie 2017 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți, bulevard Victoriei de la ora 08.00 până la ora 17.00, excepție în zilele de odihnă.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport).

Reprezentanții vor prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.

SA “Vita Nova”

Anunțul privind convocarea adunării generale repetate a acționarilor

Organul executiv al SA “Vita Nova” informează despre convocarea pe data de 22.12.2017 ora 11.00 a adunării generale repetate a acționarilor (forma ținerii – cu prezența acționarilor)

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a organului executiv al SA “Vita Nova” pentru a. 2016.
2. Raportul Comisiei de cenzori privind rezultatele activității SA “Vita Nova” pe parcursul a. 2016.
3. Darea de seamă privind activitatea financiar-economică a SA “Vita Nova” pe parcursul a. 2016.
4. Cu privire la recuperarea pierderii pentru a. 2016 și aprobarea normativelor de repartizare a venitului pe a. 2017.
5. Alegerea Comisiei de cenzori și stabilirea cuantumului muncii lor.
6. Alegerea Consiliului societății și stabilirea cuantumului muncii lor.
7. Cu privire la casarea pierderilor, care au parvenit ca urmare a înstrăinării bunurilor societății, efectuate de executorul judecătoresc în cadrul procedurilor de executare.
8. Cu privire la înstrăinarea unor bunuri imobile pentru acoperirea datoriei societății.

Înregistrarea acționarilor – 10.00–10.55. Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarilor pot lua cunoștință cu 10 zile înainte de convocarea adunării generale ordinare repetate pe adresa Societății ((or. Ocnița, str. Industrială, 13), între orele 09.00–14.00 (luni – joi).

Pentru participarea la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții lor procura perfectată în modul stabilit de lege.

CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A.

ÎN TEMEIUL:

- Hotărârii CNPF nr. 47/1 din 16.09.2016 „Cu privire la unele măsuri față de acționarii semnificativi ai CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A.;
- Hotărârii CNPF nr. 64/10 din 23.12.2016 „Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emiteră a unor noi acțiuni ale CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A.;
- Încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 15.02.2017;
- Deciziei Curții de Apel Chișinău din 26.04.2017;
- Art. 29 alin. 6 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – Cu privire la asigurări;
- Ordinului (Deciziei) nr. 27 din 23.06.2017 al Organului executiv al CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A.;
- Hotărârii CNPF nr. 35/1 din 11.08.2017 „Privind modificarea Hotărârii CNPF nr. 13/4 din 25.03.2016 Cu privire la unele măsuri provizorii privind modul de tranzacționare la Bursa de Valori a Moldovei a cotelor deținute în capitalul unei bănci și în capitalul unei companii de asigurare;
- Ordinului (Deciziei) nr. 45 din 19.09.2017 al Organului executiv al CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A.,

CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” S.A. anunță despre expunerea la vânzare, prin intermediul pieței reglementate a Bursei de Valori a Moldovei:

1. A pachetului unic de 18.764.420 (optsprezece milioane șapte sute șizeci și patru mii patru sute douăzeci) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I, la prețul inițial de 1,10 lei per acțiune, începând cu 05.12.2017 pe un termen de 60 de zile calendaristice. Perioada licitației de la 05.02.2018 până la 07.02.2018.

În baza art. 29 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări”, acțiunile nou emise pot fi procurate doar de persoanele care au obținut Avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Moldova.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
октябрь 2017 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Интервью с первым
вице-президентом НБМ
Владимиром Мунтяну

4

Как отмечается в новом издании Доклада Европейского банка реконструкции и развития о переходном процессе на 2017 – 2018 годы, заключение Молдовой новой программы с МВФ стимулировало реформы в стране. Трехлетняя программа финансирования фондом Молдовы в объеме \$179 млн была утверждена в ноябре 2016 г., и в ней особое внимание уделяется банковскому сектору, решению проблем с долгами энергетических компаний, пересмотру тарифов для возмещения их затрат, а также разработке среднесрочных рамок бюджета на 2017 – 2019 гг.

Выполняя приоритетные действия по соглашению с МВФ, власти провели реформы в финансовом и энергетическом секторах, конвертировали госгарантии по срочным кредитам НБМ для трех проблемных банков в государственные ценные бумаги.

В апреле 2017 г. МВФ завершил первый обзор программы с Молдовой и выделил транш в сумме \$21,5 млн. Это также разблокировало помощь стране со стороны Евросоюза, Всемирного банка и Румынии.

Как отмечают эксперты ЕБРР, власти Молдовы добились прогресса в решении уязвимых вопросов в банковском секторе. В частности, законодательные поправки, принятые в 2016 г., наделяют Нацбанк дополнительными полномочиями и позволяют идентифицировать владельцев банков и кредитование аффилированных сторон.

Другие изменения банковского законодательства ввели более жесткие наказания в отношении руководителей, администраторов и акционеров банков за нарушения.

Как отмечают эксперты ЕБРР, Центральный депозитарий ценных



бумаг был создан в апреле 2017 г., чтобы укрепить финансовую инфраструктуру и усилить защиту от рейдерских захватов. Два из трех крупнейших банков Молдовы остаются под спецнадзором, а третий – под режимом временного вмешательства со стороны НБМ. В двух банках НБМ блокировал акции непрозрачных акционеров. После эмиссии новых ценных бумаг они будут выставлены на продажу с целью привлечения стратегических инвесторов.

Эксперты ЕБРР отметили также ряд проведенных в Молдове реформ в энергетическом секторе, в том числе пересмотр тарифов для покрытия потерь и затрат поставщиков, указав в то же время, что тарифы по-прежнему недостаточны для решения проблем с накопившимися долгами энергетических компаний и осуществления необходимых инвестиций в энергетическую инфраструктуру.

В дополнение к новым законам об электроэнергетике и природном газе, принятым в 2016 г., Парламент Молдовы принял новый Закон об энергетике в июле 2017 г. в качестве важного шага для внедрения Третьего энергетического пакета ЕС. Новый закон о продвижении использования энергии из возобновляемых источников, принятый в феврале 2017 г., вступит в силу в 2018 г.

Среди других важных структурных реформ эксперты ЕБРР отметили также реструктуризацию госаппарата: реформу правительства и сокращение количества министерств с 16 до 9, замену в ведомствах замминистров на госсекретарей и т. д.

Эксперты выделили также улучшение устойчивости пенсионной системы после вступления в силу нового пенсионного закона с начала 2017 г., предусматривавшего постепенное увеличение пенсионного возраста до 63 с 2019 г. для

мужчин и с 2028 г. – для женщин. Новая пенсионная система вводит базовое пенсионное обеспечение и требует, чтобы пенсии сотрудников всего госсектора зависели от размера их вкладов в соцфонд.

ЕБРР подчеркнул также принятие мер для облегчения регуляторной среды для бизнеса, отметив, что значительные препятствия еще сохраняются. В 2016 г. общее количество разрешений и лицензий, необходимых для начала бизнеса, сократилось примерно на четверть. Власти одобрили план действий по внедрению решений «единого окна» и упростили процедуры по упорядоченной ликвидации бизнеса. Бремя отчетности для предприятий будет сокращено с января 2018 г. путем объединения в один унифицированный отчет пяти различных отчетов, которые касаются выплаты зарплаты, налогов, а также некоторых аспектов трудовых отношений.

InfoMarket



Курс валют
на 6.12.2017 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.1778
EUR	1	20.3833
UAH	1	0.6323
RON	1	4.3976
RUB	1	0.2927

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер на предоставление типографских услуг. Заявки от типографий принимаются до 14 декабря 2017 г.

Контактный

телефон:
022 22 77 58

**Вниманию компаний – субъектов
публичного интереса!**

Оператор Официального механизма накопления информации ÎS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету

Capital Market в любом отделении

«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221

Pressinform-Curier (022) 237187

Агентство «Editii Periodice» (022) 233740

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер по отбору аудиторской компании для проведения аудита издания. Заявки принимаются до 14 декабря 2017 г.

Контактный

телефон:
022 22 77 58

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 10 • 2017

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В октябре 2017 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) одну дополнительную эмиссию ценных бумаг на сумму 26,29 млн леев, отраженную в Таблице №1.

Объём эмиссий акций в октябре 2017 года увеличился по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года на 13,35 млн леев или на 103,17% (Диаграмма №1).

В январе – октябре 2017 года было осуществлено 22 эмиссии ценных бумаг на общую сумму 254,76 млн леев, что на 162,21 млн леев или на 38,90% меньше, чем за аналогичный период предыдущего года.

Динамика объёма и количества эмиссий ценных бумаг в январе – октябре 2013 – 2017 гг. отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

В январе – октябре 2017 года иностранные инвестиции составили 74,51 млн леев или 29,25% от общей суммы эмиссий акций.

Кроме того, объём иностранных инвестиций в январе – октябре 2017 года снизился на 30,98 млн леев или на 29,37% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №4).

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В октябре 2017 года на вторичном рынке было осуществлено 655 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 4,42 млн леев, в сделках участвовало 0,54 млн ценных бумаг.

Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в январе – октябре 2017 г. представлена в Диаграмме №5.

В январе – октябре 2017 года на вторичном рынке было проведено 19843 сделки на сумму 387,50 млн леев, что на 721,89 млн леев или на 65,07% меньше, чем в январе – сентябре предыдущего года (Таблица №2).

Доля сделок на вторичном рынке в октябре 2017 года по объёму и количеству сделок отражена в Диаграмме №6 и Диаграмме №7.

Кроме того, в октябре 2017 года на вторичном рынке НКФР утвердила один проспект добровольного предложения акций (Таблица №3).

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В октябре 2017 года на регулируемом рынке было проведено 14 сделок на сумму 1,27 млн леев, в сделках участвовало 0,03 млн ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных на регулируемом рынке в октябре 2017 года, наибольшая доля по объёму приходится на сделки купли-продажи с акциями, выпущенными шестью эмитентами, что составляет 0,90 млн леев или 70,87% от общего объёма сделок на регулируемом рынке. Кроме того, одна сделка по итогам аукциона по продаже единых пакетов на вторичном рынке составила 0,37 млн леев или 29,13% (Диаграмма №8).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В октябре 2017 года в рамках МТС было осуществлено 16 сделок на сумму 1,02 млн леев, в сделках участвовало 0,15 млн ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных в октябре 2017 года, наибольшая доля по объёму приходится на сделки купли-продажи с акциями, выпущенными 8 эмитентами – 0,64 млн леев или 62,75% от общего объёма сделок в рамках МТС.

Кроме того, 6 сделок по итогам аукциона по продаже единых пакетов на вторичном рынке с акциями, выпущенными 4 эмитентами, составили 0,38 млн леев или 37,25% от общего объёма сделок в рамках МТС (Диаграмма №9).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

Согласно отчетам, представленным субъектами, в октябре 2017 года вне регулируемого рынка или вне МТС было осуществлено 625 сделок на сумму 2,13 млн леев, в сделках участвовало 0,36 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС, за отчетный период наибольшая доля по объёму приходится на сделки купли-продажи – 1,45 млн леев или 68,08% от общего объёма сделок вне регулируемого рынка или вне МТС.

Кроме того, сделки дарения между лицами, являющимися супругами или родственниками III колена и выше, или между лицами, не являющимися родственниками, составили 0,33 млн леев или 15,49%, сделки дарения между лицами, являющимися супругами или родственниками до II колена, составили 0,16 млн леев или 7,51% и другие сделки – 0,10 млн леев или 4,69% от общего объёма сделок вне регулируемого рынка или вне МТС (Диаграмма №10).

MD 2012, мун. Кишинёв, пр-т Штефана чел Маре, 77, тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Генеральное Управление институционального развития и внешних отношений: тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в октябре 2013 – 2017 гг.

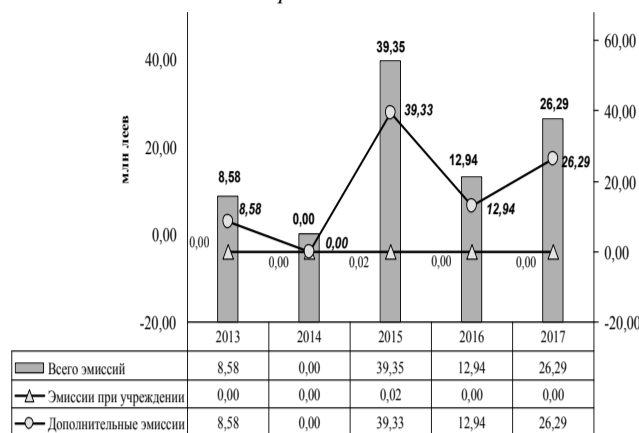


Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе – октябре 2013 – 2017 гг.

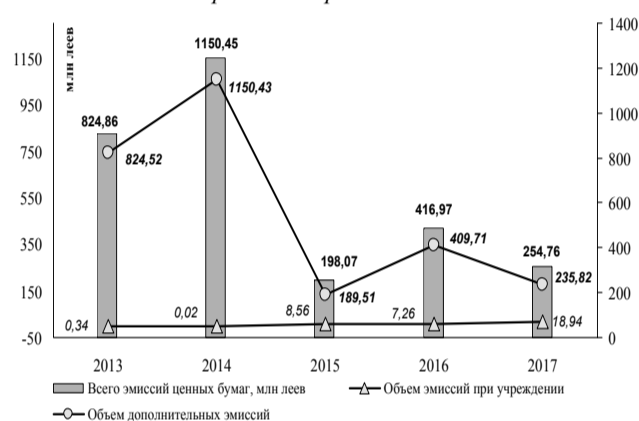


Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе – октябре 2013 – 2017 гг.

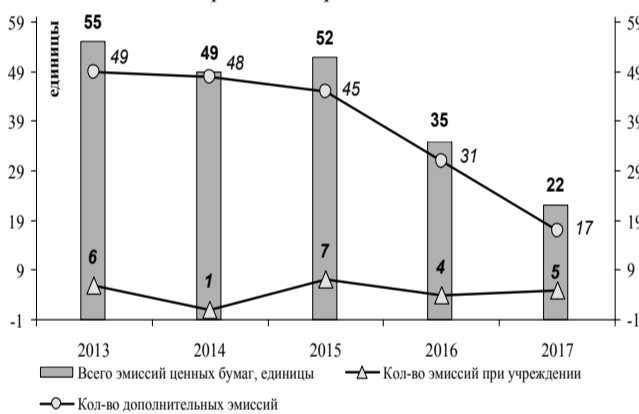


Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе – октябре 2013 – 2017 гг.

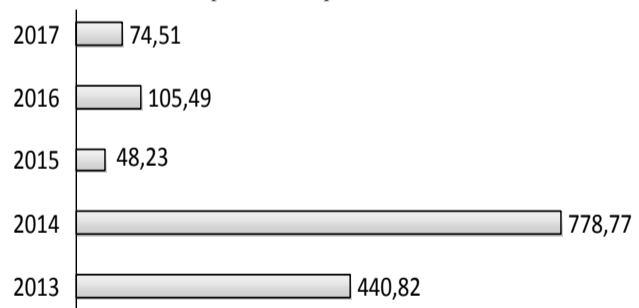


Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) в октябре 2017 года

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев
Дополнительные эмиссии акций					
SA ZORILE	MD14ZOR1001	26 289 504	1 460 528	18	18
Всего		26 289 504			

Таблица №2 Показатели объёмов сделок с корпоративными ценными бумагами в январе – октябре 2016 – 2017 гг.

январь – октябрь	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2016	199	338,42	448	6,09	5170	764,88	5817	1109,39
2017	279	93,88	89	3,94	19475	289,68	19843	387,50

Таблица №3 Добровольные предложения на получение контроля в октябре 2017 года

Постановление НКФР	Дата публикации в Monitorul Oficial	Оферент	Данные о ЦБ, составляющих предмет предложения			
			Эмитент	Номинальная стоимость, леев	Предложенная цена, леев	Кол-во акций, участвующих в предложении
№47/2 от 23.10.2017	27.10.2017	S.C. „DUCATES GRUP” SRL	SA „VINUL CODRILOR”	10,00	23,19	51 000

Диаграмма №5 Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в январе – октябре 2017 г.

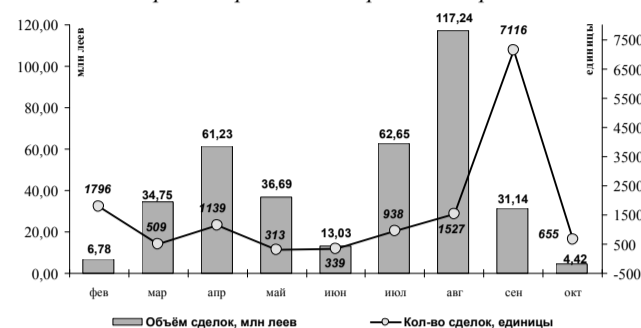


Диаграмма №6 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2017 г. (по объёму сделок)

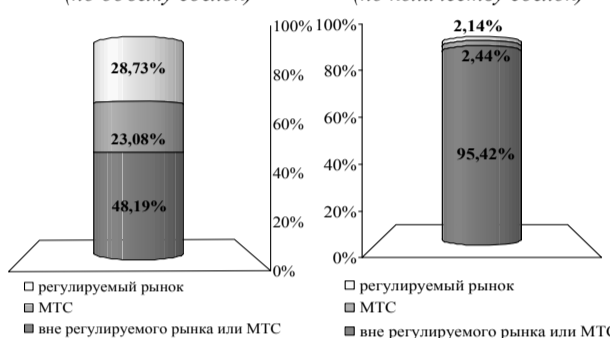


Диаграмма №7 Структура сделок на вторичном рынке, октябрь 2017 г. (по количеству сделок)

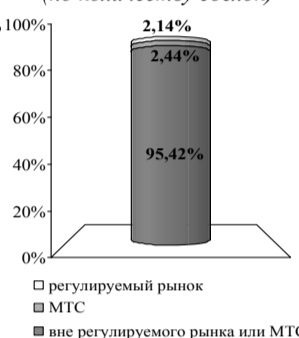


Диаграмма №8 Структура сделок на регулируемом рынке в октябре 2017 г.

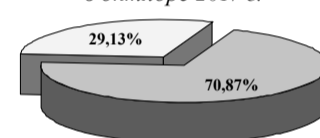


Диаграмма №9 Структура сделок, осуществленных в рамках МТС в октябре 2017 г.

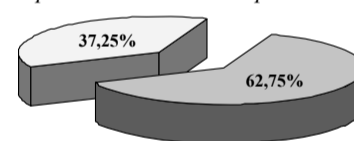
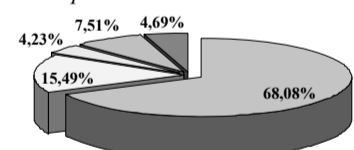


Диаграмма №10 Структура сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС в октябре 2017 г.



Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 4 декабря 2017 года, был принят ряд решений.

Принят акт о результатах тематической проверки в СА MOLDOVA-ASTROVAZ SA, в котором отражены отклонения от нормативной базы в сфере страхования. Административный совет НКФР принял решение предписать указанной компании привести деятельность в соответствие с законодательством, а также принять меры по устранению нарушений, отраженных в акте проверки.

Кроме того, Административный совет НКФР распорядился провести тематическую проверку деятельности АЕИ MICROIMPRUMUT в период с 01.09.2016 по 31.10.2017.

Повторное неисполнение управляющими АЕИ SEVIROVA предписаний НКФР привело к решению, принятому в ходе заседания Административного совета НКФР, об отзыве лицензии этой ассоциации и сдачи ее в НКФР в течение 10 рабочих дней. Также принято решение повторно предписать управляющим АЕИ SEVIROVA полностью и безусловно оплатить долги по регуляторным платежам за I полугодие

2017 года, а также соответствующую пеню согласно положениям нормативных актов, в течение 15 рабочих дней с момента вступления решения в силу.

Принимая во внимание ликвидацию и реорганизацию в ООО ряда акционерных обществ, Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг исключение и аннулирование ценных бумаг, выпущенных ранее этими субъектами.

Кроме того, Административный совет НКФР принял решение реформировать лицензии Страхового общества ACORD GRUP SA и Страховой компании KLASSICA ASIGURĂRI SA, выданные на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложенных к лицензиям с исключением и включением адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение отозвать лицензию SRL ANAVIMAX BROKER ASIGURARE DE VIAȚĂ на право осуществления посреднической деятельности в сфере страхования.

Подготовил Б. Ерушевски

Парламент Молдовы одобрил в первом чтении проект закона о госбюджете на 2018 г. с дефицитом в 4,7 млрд леев (2,9% от ВВП)

В частности, согласно документу, доходы госбюджета в 2018 г. ожидаются на уровне 36 млрд 618,5 млн леев, что на 2,85 млрд леев или на 8,4% больше, по сравнению со скорректированными показателями госбюджета на 2017 г., а расходы госбюджета в следующем году составят 41 млрд 332,4 млн леев и увеличатся более чем на 3,5 млрд леев или на 9,4%, по сравнению со скорректированными показателями госбюджета на 2017 г.

Дефицит госбюджета утвержден на уровне 4,7 млрд леев или 2,9% от прогнозируемого на следующий год ВВП.

Как отметил, выступая в Парламенте, вице-премьер, министр экономики и инфраструктуры Октавиан Калмык, проект госбюджета Молдовы на 2018 г. был сверстан с учетом прогнозируемого роста ВВП на 3%. Однако этот прогноз экономического роста, согласованный с МВФ, сдержанный и будет актуализирован в феврале 2018 г., когда станут известны результаты деятельности экономики в 2017 г.

Власти считают, что у Молдовы есть резервы для достижения более высокого экономического роста в 2018 г. Октавиан Калмык отметил, что, как ожидается, инфляция в Молдове на конец 2018 г. составит 3,5%. Среднегодовой курс лея к доллару в 2018 г. составит 17,68 лея за \$1, а на конец 2018 г. – 17,9 лея за \$1.

Согласно прогнозам, в 2018 г. молдавский экспорт увеличится, в сравнении с предыдущим годом, на 8% и сложится в сумме \$2 млрд 540 млн, а импорт вырастет на 6% – до \$5,1 млрд. Кроме того, ожидается, что производство промышленной продукции в 2018 г. увеличится на 5% – до 52 млрд леев, а выпуск сельхозпродукции – на 1%, до 32,5 млрд леев. Ожидается, что в 2018 г. инвестиции в долгосрочные материальные активы повысятся на 4% – до 21,9 млрд леев, средняя номинальная месячная зарплата составит в 2018 г. около 6150 леев, что на 7,9% больше, чем в нынешнем году, а фонд оплаты труда достигнет 42,6 млрд леев, что на 7,2% больше, чем в 2017 г.

Как отметил министр финансов Октавиан Армашу, представляя проект закона о госбюджете на 2018 г., впервые бюджет страны был разработан на основе нового бюджетно-налогового правила, согласно которому предельный размер годового дефицита национального публичного бюджета, за исключением грантов, с 2018 г. не должен превышать 2,5% от валового внутреннего продукта, а превышение данного уровня дефицита допускается при наличии реальных источников финансирования инвестиционных проектов, финансируемых за счет внешних источников и способности их освоения. Это и было сделано, к разрешенному основному дефициту бюджета в 2,5% от ВВП были

добавлены ожидаемые суммы поступлений капитальных инвестиций по проектам, финансируемым из внешних источников.

Планируется, что дефицит госбюджета Молдовы в 2018 г. составит 4 млрд 713,9 млн леев и будет покрыт за счет внутренних и внешних источников, в частности, за счет средств кредитов для поддержки бюджета и для финансирования проектов из внешних источников, доходов от приватизации госимущества, средств от продажи активов банков, находящихся в процессе ликвидации и т. д. Увеличение доходов госбюджета будет обусловлено в основном ростом налогов и пошлин и грантовых поступлений. В частности, ожидается, что поступления от налогов и пошлин вырастут на 1,27 млрд леев или на 4,1%, и составят в следующем году 32,07 млрд леев. В то же время поступления грантов ожидаются на уровне 2,83 млрд леев, что на 1,65 млрд леев или в 2,4 раза больше уточненных показателей на 2017 г. Из общей суммы грантов на поддержку бюджета будет направлено 2,19 млрд леев или 77,4%, а на внедрение различных проектов – 640,8 млн. Доля грантов в доходной части госбюджета составит 7,7%.

Ожидается, что расходы госбюджета вырастут на фоне запланированного увеличения зарплат, повышения уровня пенсий, реализации других мер в области социальной защиты и образования. Октавиан Армашу отметил, что, в частности, практически весь запланированный рост расходов в 2018 г. будет направлен на три стратегических направления: инвестиционные проекты, социальные программы, увеличение зарплат учителям и другим бюджетникам, другие социальные меры. В частности, расходы на инвестиционные проекты, финансируемые из внешних источников, запланированы на уровне 4,3 млрд леев, что на 2,1 млрд леев больше, чем в этом году. При этом главными инвестпроектами станут проекты по ремонту дорог, на что будет выделено 2,4 млрд леев. На восстановление местных дорог предусмотрено 126,3 млн леев, на строительство современного пенитенциарного учреждения – 133 млн леев, на проект повышения конкурентоспособности сельского хозяйства – 110 млн леев, приобретение новых машин скорой помощи – 263 млн леев.

В целом в следующем году планируется реализовать 54 проекта, финансируемых из внешних источников. В области соцзащиты предусмотрены дополнительные расходы в сумме 774 млн леев для увеличения поддержки пенсионеров и детей с ограниченными возможностями, предоставления карманных денег детям в социальных учреждениях, увеличения единовременных пособий на рождение ребенка. Предусмотрена также индексация и валоризация пенсий. Еще одним важным моментом является повышение фондов оплаты труда в публичном секторе. Зарплаты повысят, прежде всего, учителям и другим бюджетникам, чей труд оплачивается по единой тарифной ставке. В сфере образования расходы на питание детей будут увеличены на 60,4 млн леев, на повышение стипендий предусмотрены 15,9 млн леев.

Глава Минфина выразил уверенность, что увеличение социальных инвестиций даст дополнительный толчок для более высокого экономического роста. В то же время будут финансироваться текущие программы расходов, такие как: Дорожный фонд – 972,4 млн леев, Национальный фонд развития сельского хозяйства и сельских районов – 900 млн леев, Национальный фонд регионального развития – 200 млн леев, Фонд энергоэффективности – 50 млн леев, Национальный экологический фонд – 269,3 млн леев.

На финансирование капитальных инвестиций по центральным органам публичной власти в бюджет-2018 заложено почти 3,4 млрд леев, на финансирование политических партий предусмотрено 40 млн леев. Для уплаты членских взносов в международные организации зарезервировано почти 70,7 млн леев, для Резервного фонда Правительства предусмотрены 50 млн леев, а для Интервенционного фонда – 20 млн леев. Для внедрения госпрограммы «Первый дом» в казне заложены 70 млн леев.

Как ожидается, сальдо государственного долга Молдовы на 31 декабря 2018 г. не превысит 61 млрд 729,5 млн леев и увеличится на 4 млрд 365,9 млн леев или на 7,6%, в сравнении с показателем, прогнозируемым на конец 2017 г. (57 млрд 363,6 млн леев). При этом в общей структуре госдолга доля внешнего госдолга вырастет за год с 58 до 61,3%, а внутреннего госдолга сократится с 42 до 38,7%. Планируется, что доля общего госдолга в ВВП на конец 2018 г. составит 38,6% и сохранится на уровне показателя, прогнозируемого на конец 2017 г.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Парламент Молдовы одобрил в первом чтении проект закона о некоторых мерах по реализации госпрограммы Prima Casa

Документ призван помочь физическим лицам в приобретении жилья посредством банковских кредитов, частично гарантированных государством. В рамках программы кредиты для покупки квартир или индивидуальных жилых домов смогут получить молодые люди в возрасте до 45 лет, трудоустроенные граждане Молдовы, получающие доходы из официальных источников, не имеющие своего жилья и не бравшие ипотечных кредитов.

Закупочная стоимость жилья не должна превышать сумму в 1 млн леев; первоначальный собственный взнос составит минимум 10% от стоимости жилья; банковский кредит будет предоставляться в леях сроком до 25 лет. Максимальная эффективная процентная ставка по ипотечному кредиту в рамках программы Prima Casa будет представлена суммой следующих компонентов: индикативной ставки для программ, указанной Нацбанком (средневзвешенная процентная ставка по вновь привлеченным депозитам сроком от 6 до 12 месяцев); максимальной маржи до 3%, которая ежегодно уточняется Правительством; комиссии за гарантирование до 0,5% годовых от остатка госгарантии, установленной Минфином. Комиссия за гарантирование будет пересматриваться минимум раз в два года Минфином на основании опыта дефолта по кредитам программы. Эффективная процентная ставка будет плавающей и публиковаться раз в 6 месяцев на официальном сайте Организации по развитию сектора малых и средних предприятий, которая будет наделена правом выдавать гарантии от имени и за счет государства в пользу банков, предоставляющих кредиты физическим лицам на приобретение жилья по программе, в пределах лимита, ежегодно устанавливаемого для этой цели Парламентом.

Банки не вправе взимать другие дополнительные сборы, за исключением единой комиссии при предоставлении кредита на покрытие юридических расходов, связанных с документацией кредита, размер которой составляет не более 1% от суммы кредита. Бенефициар обязан оплатить страховой взнос за страхование ипотеки в пользу банка и Минфина в равных долях по стоимости замещения против всех рисков.

Согласно условиям программы Prima Casa, ежемесячная плата, выплачиваемая в виде основной суммы кредита, процентов и комиссии за гарантирование, не должна превышать 50% от общего чистого дохода членов семьи бенефициара. При установлении размера доходов принимаются и официальные доходы родственников I колена.

В Молдове будут снижены госпошлины на ипотечные контракты, подписанные по госпрограмме Prima Casa, а также размер платы для нотариусов

Это предусматривают поправки в действующее законодательство, которые Парламент принял в первом чтении.

В частности, одобренные депутатами изменения в Закон о государственной пошлине оговаривают, что госпошлина за удостоверение договоров купли-продажи жилых домов и квартир в рамках госпрограммы Prima Casa составит 0,1% от суммы договора, но не менее указанной в регистре недвижимого имущества стоимости, а плата за удостоверение договоров ипотеки, заключенных в рамках госпрограммы Prima Casa, составит 50 леев.

В то же время предусмотрено снижение гонораров нотариусов и судебных исполнителей за действия, осуществляемые в отношении приобретенной по госпрограмме недвижимости.

Так, поправки к Исполнительному кодексу оговаривают, что гонорар судебного исполнителя за продажу заложенного/ипотечного имущества по запросу взыскателя – залогодержателя, приобретенного в рамках госпрограммы Prima Casa, не должен будет превышать 5 тыс. леев. Изменения в Закон о порядке исчисления платы за нотариальные услуги предполагают, что размер платы за удостоверение договоров купли-продажи недвижимого имущества и договоров ипотеки, заключенных в рамках госпрограммы Prima Casa, составит 0,1% от стоимости сделки.

InfoMarket


CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Зоя ТУЛБУРЕ, Виктор МАРТЫНЕНКО.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Специалист по связям с общественностью
Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002224911050MDL
BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

МВФ признал успехи, достигнутые властями при внедрении программы

Интервью с первым вице-президентом Национального банка Молдовы Владимиром Мунтяну

В конце декабря руководство Международного валютного фонда (МВФ) и Совет исполнительных директоров могут утвердить вторую оценку Программы для Молдовы. Если это произойдет, то наша страна получит доступ примерно к 22 миллионам долларов, сообщает Moldova 1. Об этом, а также о прогнозе динамики инфляции до конца года, о том, кто влияет на подорожание лея по отношению к основным валютам, рассказал в интервью программе Mesager Stop-Cadru первый вице-президент Национального банка Молдовы Владимир Мунтяну.

– Осенью этого года эксперты МВФ совершили два ознакомительных визита в нашу страну. Существует ли уже проект меморандума, или какие-то условия еще не были выполнены? На чем особо настаивают, и есть ли долги?

– Действительно, оценочной миссии МВФ в октябре предшествовала рабочая миссия фонда. В первую очередь оценку получили достижения программы, во-вторых, оценивалась макроэкономическая и финансовая политика. Этот процесс проходит ежегодно в странах – членах, а страны, имеющие программу с МВФ, проводят такие консультации раз в 24 месяца. Оценочная миссия МВФ завершилась предварительной договоренностью на уровне команды, в рамках которой МВФ признал успехи, достигнутые властями при внедрении программы. На самом деле новая программа с

МВФ приниматься не будет, будет утверждена вторая оценка для очередной траншей Республике Молдова. Согласно предварительным договоренностям, ожидается, что Совет директоров МВФ проведет заседание на эту тему во второй половине декабря.

– Сколько траншей предусмотрено, и какие условия надо выполнить для их получения?

– Речь идет примерно о 129 миллионах специальных прав заимствования или 180 миллионах долларов. Планируется шесть траншей, консультации по каждому траншу будут проводиться раз в полгода. Что касается утверждения второго транша, речь идет о сумме около 22 миллионов долларов. Условия этой программы были опубликованы при утверждении Программы в ноябре 2016 года, ничего нового нет: укрепление финансовой стабильности, прозрачность акционеров

в коммерческих банках, укрепление регулирующих возможностей, управления финансовой системой. Что касается НБМ, конечно, исходя из основной задачи Нацбанка, консультации проводятся по вопросам инфляции, обменного валютного курса.

– Если говорить о долгах, можете ли Вы сообщить, что уже сделано и что предстоит сделать?

– Необходимо продолжать усилия НБМ по укреплению финансовой системы, обеспечению прозрачности акционеров, многое в этой сфере уже выполнено. Важен конечный результат – изменение финансовой системы Республики Молдова. Основные условия для правительства – налоговая и бюджетная политика на этот и будущий годы.

– Если коснуться прогноза динамики инфляции до конца года, в какой мере НБМ сможет сохранить инфляцию в желаемых пределах? Чем обусловлен рост цен на продукты питания в последнее время, и какие меры принимает НБМ в этой связи?

– Ожидания НБМ и наши прогнозы показывают, что инфляция будет на относительно высоком уровне. Главной причиной является рост мировых цен на энер-



горесурсы и продукты питания. Весной этого года мы испытали два удара: снегопад в конце апреля и разрушительные для сельского хозяйства погодные условия в конце лета. Вероятно, я вас огорчу, но НБМ мало что может сделать своими инструментами на период месяц-два. Последствия мер и решений по монетарной политике НБМ будут ощущаться на протяжении нескольких кварталов. То есть влияние нынешних мер НБМ будут видны начиная со второй половины будущего года.

– Каков все же прогноз инфляции до конца года и на начало будущего года?

– К концу года мы ожидаем инфляцию на уровне чуть менее 7 процентов, в будущем году, начиная со второго-третьего квартала, НБМ прогнозирует быстрое падение уровня инфляции.

– Подорожание лея по отношению к основным валютам будет продолжаться, или НБМ удалось стабилизировать курс?

– Обменный курс молдавского лея не является самоцелью для НБМ, курс плавающий, на него можно влиять монетарной политикой НБМ, но фундаментальная тенденция курса диктуется экономическим положением. В этом году у нас был серьезный рост экспорта вследствие удачного аграрного прошлого года. Нынешний аграрный год тоже удачен, плюс ко всему значительно увеличились суммы денежных переводов из-за рубежа. Соответственно, возрос спрос на валюту по отношению к предложению, что в условиях рыночной экономики привело к подорожанию национальной валюты к доллару.

TRM.MD

Молодые женщины – среди жертв неравенства на местном рынке труда

Низкие зарплаты среди молодежи, ограниченные возможности для повышения зарплат, проблемы с адаптацией на первой работе, дискриминация на рынке труда, особенно в отношении молодых женщин, низкая привлекательность существующих вакансий – вот несколько факторов, ведущих к усилению миграции рабочей силы за рубеж, падению уровня профессиональной подготовки, что негативно отражается на экономике страны и человеческом капитале.

Такие выводы содержатся в докладе «Молодежь на рынке труда Республики Молдова: навыки и устремления» молодежно-ориентированной квалификационной обсерватории, созданной при поддержке ПРООН Молдова и Национального института экономических исследований при финансовой поддержке правительства Турции.

Неравенство на рынке труда Молдовы отражается и на молодых людях, в частности, проживающих в сельской местности: 9 из 10 получают зарплату ниже средней по стране, в то время как среди молодых мужчин и городской молодежи этот показатель составляет 8 из 10.

Большинство молодых людей начинают поиски работы с 19 лет, на что у них уходит в среднем 8-9 месяцев. Однако прежде чем получить стабильную работу, им приходится ждать три года. На трудоустройство женщин уходит на девять месяцев больше. Что касается молодых людей из сельской местности, лишь половине из них удается найти работу.

В настоящее время возраст каждого пятого участника рынка труда составляет от 18 до 29 лет. Профессиональный путь молодых людей характеризуется сменой сферы деятельности, что порождает экономические и социальные издержки.

«Молодым людям сложно добиться успеха в карьере из-за сочетания таких факторов, как, с одной стороны, нехватка достойных рабочих мест, низкая оплата труда молодых сотрудников, которая на 35% ниже средне-

месячной заработной платы в стране, с другой – слабые навыки работы. Именно поэтому необходимо испытывать новые подходы, способствующие гармонизации требований рынка труда с профессиональной подготовкой», – говорит руководитель проекта в ПРООН Молдова Думитру Василеску.

Согласно данным исследования, каждый четвертый молодой человек не обустроен официально. В неформальном секторе заняты, как правило, молодые люди с низким уровнем образования: каждый второй имеет гимназическое образование, а двое из пяти – среднее или среднее профессиональное образование.

Разумеется, шансы на интеграцию в рынок труда повышаются с ростом уровня образования. Таким образом, каждый второй выпускник высшего учебного заведения занят на рынке труда, уровень занятости людей с высшим образованием составляет 53%, мужчин – более 63%, городских жителей – 57,3%, тогда как уровень занятости женщин составляет 46% и молодых людей из сельской местности – около 43%. Уровень образования молодых женщин, как правило, более высокий, чем у мужчин, однако это не является определяющим фактором при приеме на работу. Кроме того, за выполнение одной и той же работы молодые женщины получают в пять раз меньше.

Анализ профессий молодежи на рынке труда показывает, что среди мужчин самым распространенным является неквалифицированный труд (21,1%), а также работа в сфере услуг и продаж (17,5%), ремесла и другие похожие занятия (14,5%). Среди молодых женщин каждая пятая занята в сфере услуг и торговли (22,2%) или работает как специалист в научной и интеллектуальной сферах (21,5%), примерно 14% заняты на технических работах. Установлено, что молодые женщины, как и городская молодежь, чаще заняты в профессиях, требующих квалификации.

Авторы доклада также проанализировали взаимосвязь между системой образования и рынком труда. Таким образом, за последние несколько лет зарегистрировано увеличение числа высококвалифицированных лиц среди работников с высшим образованием (21% в 2015 году), в то время как среди ра-

ботников со средним образованием доля высококвалифицированных работников в 2010 – 2015 годах сократилась вдвое. «Это означает, что низкие возможности трудоустройства в соответствии с квалификацией часто вынуждают людей соглашаться на работу ниже своего уровня квалификации. Кроме того, несоответственное использование навыков и чрезмерное образование приводят к потере компетентности. С другой стороны, государство находится в растерянности, потому что производственный потенциал в экономике не используется в полной мере», – говорит Думитру Василеску.

На другом полюсе находятся занятия, где встречаются малообразованные молодые люди: руководители/менеджеры – около 9%, специалисты и техники – в среднем 5% молодых людей. Недостаточное образование человеческого капитала может отрицательно сказаться на производительности труда и стать препятствием для экономического роста.

По данным Национального бюро статистики, в III квартале 2017 г. средняя номинальная зарплата в Молдове составила 5809,1 лея, что на 11,1% больше, чем за тот же период 2016 г.

В то же время в реальном выражении она повысилась на 3,4%. Средняя зарплата в бюджетном секторе в III квартале 2017 г. составила 4990,7 лея, что на 10,4% больше, по сравнению с тем же периодом предыдущего года, а в реальном секторе экономики она составила 6132,2 лея, что на 11% больше, чем годом ранее.

Самые высокие зарплаты получали работники в сфере информатики и связи – 12775,1 лея (+11,8% к III кварталу 2016 г.), в финансовом и страховом секторе – 10763,9 лея (+11,3%), в области производства и распределения электро- и теплоэнергии, газа, горячей воды и кондиционированного воздуха – 10614,6 лея (+13,1%).

Самые низкие зарплаты были у работников сферы сельского хозяйства, рыболовства – 4035,5 лея (+14,1%), общественного питания и гостиничного обслуживания – 3965,9 лея (+10,3%), сферы отдыха и развлечений – 3209,3 лея (+3,7%). В промышленном секторе зарплаты составляли в среднем 6112,6 лея (+10,9%), в том числе в добывающей про-

мышленности – 5406,5 лея (+11,2%), в перерабатывающей – 5579,7 лея (+11,2%). Средняя зарплата в сфере торговли, ремонта машин и мотоциклов в отчетный период составила 5304,7 лея (+13,2%); в сфере операций с недвижимостью – 5337 леев (+9,9%). Среднемесячная зарплата в сфере транспорта и складских услуг составила 5650,6 лея (+12,9%); в строительной отрасли – 5884,2 лея (+11,6%); в образовании – 4565,9 лея (+7,5%); на предприятиях водоснабжения, канализации, очистки и обработки отходов и восстановительных работ – 5587,9 лея (+13,4%); в области административных услуг и вспомогательной деятельности – 5019,8 лея (+17,3%).

Работники, занятые профессиональной, научной и технической деятельностью, получали в среднем 7413,5 лея (+9,5%); в сфере государственной и оборонной, обязательного соцстрахования – 7272,2 лея (+15,8%).

В связи с этим напомним, что недавно Парламент принял в первом чтении законопроект, регулирующий деятельность сезонных работников. Цель проекта – снижение неофициальной занятости сельскохозяйственных рабочих, регулирование временных трудовых отношений поденных работников, обеспечение прав и обязанностей работодателя перед такими работниками и регулирование их деятельности.

Согласно документу, поденный работник может осуществлять деятельность на одного и того же работодателя не более 90 дней в календарном году, а рабочее время не должно превышать 40 часов в неделю. В то же время оплата труда должна проводиться в конце каждого рабочего дня в соответствии с соглашением между сторонами.

Временный работник должен быть включен в систему социального обеспечения и обязательной медицинской помощи на основании индивидуальных контрактов, заключенных с Национальной кассой социального страхования и Национальной компанией медицинского страхования.

Работодатель обязан вести реестр учета временных работников, в котором регистрируются все лица до начала их деятельности, а выписку из реестра передать в Территориальную инспекцию труда. По словам авторов проекта, 30% занятого населения страны перебиваются случайными заработками, из них 70% занимаются сельскохозяйственными работами.

Лилия АЛКАЗЭ

Высокие налоги и коррупция душат молдавский бизнес

Молдавский бизнес испытывает проблемы из-за высоких налогов и коррупции. Хотя часто бизнес воспринимается как участник коррупционных действий, большинство компаний являются жертвами коррупции. Согласно докладу PwC, никаких сдвигов в упрощении процесса выплаты налогов и сокращении совокупного налогового бремени не отмечается.

Согласно докладу IDIS Viitorul, 69,2% предпринимателей считают, что коррупция и взятки широко распространены в деловой среде Республики Молдова. Предприниматели не довольны тем, что они вынуждены ходить по многочисленным кабинетам чиновников различных госорганов для получения виз и сертификатов.

По их мнению, чем больше и чаще частный сектор напрямую взаимодействует с чиновниками, тем больше возможностей для совершения актов коррупции. Следовательно, одной из мер предупреждения коррупции является ограничение прямых связей хозяйствующих субъектов с государственными служащими.

Излишняя бюрократия привлекает коррупцию в госадминистрацию. Коррупция – это скорее следствие, а бюрократия – ее причина. В ходе опроса, проведенного IDIS Viitorul, бизнесмены отметили, что «возможно, речь идет не столько о коррупции, сколько о бюрократии». В настоящее время отношения предпринимателей с государственной администрацией характеризуются в основном изнурительными процедурами, длительным оборотом документов, завышенными сроками ответов на обращение хозяйствующих субъектов.

«В Республике Молдова законы нарушаются по той причине, что они содержат нормы, которые объективно нельзя выполнить. В настоящее время правительство сократило число разрешительных документов с 450 – когда надо было обойти 450 бюрократов за получением одной бумажки – до 150. Но и этого слишком много!», – отметил экономист IDIS Viitorul Вячеслав Ионицэ.

Любая публичная услуга предполагает ряд документов, сертификатов, квитанций, типовых заявлений, полномочий и приложений, заполненных, подписанных, завизированных и с печатями от многих лиц. Бюрократия сейчас воспринимается как форма управления, которая вместо выполнения своих задач в сфере публичных услуг, пользуется системой в своих интересах. Как следствие, для искоренения коррупции необходима дебиюрократизация. Сокращение бюрократии и упрощение процедур для деловой среды приведет к повышению эффективности деятельности публичной администрации (с точки зрения расходов и времени реагирования), повышению уровня прозрачности и добросовестности в сфере оказания услуг, и внесет вклад в повышение уровня удовлетворения бенефициариев публичных услуг.

«Нормативные акты, регулирующие предпринимательскую деятельность, содержат много неясных положений, иногда они



противоречат положениям других нормативных актов. В таких случаях нормы закона можно по-разному интерпретировать, что и остается на усмотрение чиновников, которые отвечают за их внедрение и применение. Бизнесу нужны четкие регулирующие нормы и процедуры от органов публичной власти, в том числе и контролирующих органов. Регулирующие нормы и процедуры становятся «излишней бюрократией», когда слишком тяжелы и затратны для деловой среды. Растут усилия, прилагаемые для достижения запланированных результатов, а значит, растут административные расходы в сфере соответствия хозяйствующих субъектов действующим нормативным актам», – считает юрист IDIS Viitorul Виорел Пырван.

БИЗНЕС НЕДОВОЛЕН ВОВЛЕЧЕНИЕМ ПОЛИТИКИ В ПРОЦЕСС ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ

По словам В. Пырвана, предприниматели недовольны присутствием политики в этой сфере, это привело к ухудшению качества человеческого фактора, некомпетентности чиновников, их плохой подготовке и незнанию законов. Единственным решением является прием на работу только специалистов и прекращение практики назначения по политической принадлежности или родственными отношениями и так далее. Это возможно путем повышения уровня прозрачности в вопросах найма на работу, выполнения обязанностей, а также внедрения системы оценки персонала, основанного на критериях компетентности, отдачи и поведения. Конечно, повышение компетентности чиновников предполагает пересмотр политики мотивации в сфере человеческих ресурсов в органах публичной власти, в том числе с точки зрения карьерного роста и заработной платы. Введение привлекательной системы оплаты труда, удержание компетентных людей и есть задача реформы, внедряемой сейчас центральной публичной администрацией.

Бизнес чувствует себя незащищенным перед коррупцией. Предприниматели, даже работающие согласно закону и «правильно» ведущие себя с госсектором, не спешат сообщать о случаях коррупции. «79,3% хозяйствующих субъектов не пожаловались на коррупцию, с которой столкнулись. Из тех же, кто обратился с жалобой, для 63,3% проблема не была решена. Среди основных причин, по которым они не обращаются и не сигнализируют

о коррупции, предприниматели отметили недоверие к правоохранительным органам (46,7%), боязнь, что компания пострадает (35%), страх за физическую безопасность (12,5%). Это говорит о неэффективности правоохранительных органов и практике, используемой в публичном секторе с помощью инструментов и «рычагов», чтобы «наказать» частный сектор, нарушающий «правила игры». Небольшим компаниям надо объединяться и действовать солидарно в случаях злоупотреблений чиновников. Борьбу надо вести с помощью ассоциаций, а не каждому в отдельности. В случае объединения малые компании становятся сильнее против коррупции, как и крупные компании», – считает Пырван.

Свыше 70% предпринимателей считают, что феномен коррупции широко распространен, более 60% говорят, что проблемы легче решать неофициальными способами. Но на прямой вопрос, как они решают проблемы, 72% респондентов ответили, что никогда не сталкивались с коррупцией. Мы попытались выяснить, откуда такое несоответствие. Из бесед мы получили простой ответ: «вы должны нас понять, нам с ними еще работать». Иначе говоря, когда им предлагают заплатить, даже когда они правы, компании предпочитают платить и не распространяться об этом вслух.

40% ПРИБЫЛИ КОМПАНИЙ УХОДИТ НА НАЛОГИ

Согласно докладу PwC, бизнес Республики Молдова платит 10 налогов, среди которых один налог на прибыль, три на рабочую силу и другие. Кроме того, доля налогов в прибыли компаний Молдовы составляет 40,5%. Наша страна находится среди государств с самыми высокими налогами, в среднем 33,4%. Только Турция, Беларусь и Россия применяют более высокие ставки налогов.

Анализ PwC показывает, что меньше всего налогов платят компании Грузии и Украины – 5, Азербайджана – 6, Польши, Беларуси, России и Македонии – 7, Словакии и Чехии – 8 видов налогов, Молдова и Косово – 10, Венгрия и Турция – 11 налогов, Румыния и Болгария – по 14. В расчет брались налоги и отчисления, включающие налоги на прибыль, социальные отчисления и налоги на рабочую силу, налоги на имущество, пошлины за передачу собственности, налог на дивиденды, налог на получение капиталов, на финансовые сделки, на сбор отходов, на дороги и другие.

Виктор УРСУ

Правительство одобрило ратификацию пакета документов о макрофинансовой помощи ЕС в сумме 100 млн евро, подписанных 23 ноября в Брюсселе

Министр финансов Октавиан Армашу напомнил, что макрофинансовая помощь ЕС предусматривает выделение 40 млн евро грантов и 60 млн евро – льготных кредитов. Эти средства разбиты на три транша, которые Молдова планирует получить в 2018 г.

Выделение этих средств будет зависеть от прогресса в выполнении Меморандума с МВФ и реализации условий, оговоренных с ЕС. Средства макрофинансовой помощи ЕС дополняют ресурсы, предоставляемые Молдове Международным валютным фондом и другими многосторонними учреждениями. Помощь ЕС будет направлена на поддержку экономической стабилизации и программы структурных реформ в стране, может удовлетворить потребности во внешнем финансировании.

Меморандум-соглашение, касающийся выделения Молдове кредитов в рамках макрофинансовой помощи, содержит 28 условий для выделения денег, касающихся сектора госуправления, борьбы с коррупцией и отмыванием денег, реформ в энергосекторе, эффективного управления и надзора за финансовым сектором, улучшения бизнес-климата и т. д.

Кредиты Молдова получит сроком на 15 лет, а процентная ставка для каждого транша будет установлена позже и будет зависеть от стоимости заемных средств на международном финансовом рынке для Еврокомиссии. Пакет соглашений по макрофинансовой помощи ЕС должен быть ратифицирован Парламентом.

В Молдове в 2018 г. планируется установить разные размеры акциза на сигареты без фильтра – для сигарет овалных и с мундштуком

В то же время в следующем году не будет применяться установленная ранее минимальная розничная цена на сигареты без фильтра овалных и с мундштуком. Это предусматривают одобренные Правительством поправки в бюджетно-налоговую политику на 2018 г., предложенные депутатами в рамках подготовки ко второму чтению.

Следует отметить, что разработанный Правительством проект бюджетно-налоговой политики на 2018 г., одобренный Парламентом в первом чтении, предусматривал изменение формулы расчета акциза на сигареты без фильтра за счет введения его адвалорной части и оговаривал, что в 2018 г. акциз на сигареты без фильтра составит 350 леев за 1 тыс. штук +3% от стоимости вместо нынешних 120 леев за 1 тыс. шт.

Планировалось, что в 2019 г. он вырастет до 460 леев +6% за 1 тыс. штук, а к 2020 г. акциз на сигареты без фильтра будет равен 540 леев +9% за 1 тыс. штук.

В то же время после рассмотрения предложения депутатов по изменению размера акциза на сигареты без фильтра, Правительство одобрило применение названных выше акцизов к сигаретам без фильтра с мундштуком, а для овалных сигарет без фильтра акциз планируется установить в 2018 г. на уровне 240 леев +3% за 1 тыс. шт., в 2019 г. – 360 леев +6%, в 2020 г. – 480 леев +9%.

Одновременно акцизы на сигареты с фильтром останутся на предложенном ранее уровне: в 2018 г. – 410 леев +12% от общей стоимости за 1 тыс. штук, но не менее 540 леев, в 2019 г. – 460 леев +12% за 1 тыс. штук, но не менее 610 леев, а в 2020 г. – 540 леев +13% за 1 тыс. штук.

Владельцы автомобилей класса люкс стоимостью от 1,5 млн леев будут платить, помимо обычного, еще и спецакциз в размере 2% от стоимости машины

Это предусматривают одобренные Правительством поправки в бюджетно-налоговую политику на 2018 г. в рамках рассмотрения предложений депутатов и подготовки документа ко второму чтению.

В частности, Кабмин одобрил включение в Налоговый кодекс новой статьи, согласно которой для автомобилей повышенной комфортности (люкс) акциз будет рассчитываться как сумма акциза, определенного для соответствующего транспортного средства в зависимости от срока его эксплуатации и объема двигателя, а также акциза в размере 2% от таможенной стоимости импортируемого автомобиля. Роскошным автомобилем считается автомобиль, стоимость которого на таможне составляет от 1,5 млн леев.

Компания T. V. Fruit может открыть новые заводы не только в Единцах, но и в других регионах Молдовы

Как сообщили в Минэкономики и инфраструктуры, об этом шла речь во время визита на завод главы ведомства Октавиана Калмыка. Речь идет о строительстве новых заводов по переработке фруктов и овощей.

Представители T. V. Fruit сообщили, что такая возможность рассматривается концерном, частью которого является компания. При этом шансы высокие, так как в последние годы у предприятий в Молдове хорошие результаты.

Как ранее сообщило агентство InfoMarket, также компания T. V. Fruit планирует с 2018 г. начать экспортировать концентрат сока на рынок США. Об этом директор компании Сергей Жэпэлэу сообщил на северном региональном форуме, проходящем в Единцах.

До сих пор компания экспортировала продукцию на рынок ЕС. Напомним, что общий объем инвестиций в рамках проекта T. V. Fruit в Молдове составит около 25 млн евро (уже инвестировано более 15 млн евро).

InfoMarket